Biblioteca Jud. Mureș - Bv.
SALA DE LECTURA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 268 (1 354)
Simbătă 13 octombrie 1984

8 pagini — 2,50 lei

Cu sentimente de nețărmurită dragoste și cu profundă recunoștință, cadrele didactice și tineretul școlar din întreaga țară își exprimă dorința fierbinte ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales la Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, în funcția de secretar general al partidului

ORIENTĂRI FUNDAMENTALE PENTRU ACTIVITATEA CADRELOR DIDACTICE

Cadrele didactice și elevii din întreaga țară desfășoară o muncă stăruitoare — pe o largă arie de activități, de la participarea la strîngerea recoltelor agricole, la lecția ținută în laboratoare sau ateliere, de la practica productivă în uzină și pînă la studiul atent al fiecărei teme și exercițiu — pe care o dedică, în această perioadă premergătoare Congresului al XIII-lea al P.C.R., celui mai înalt forum al comuniștilor, al întregului popor, al României socialiste.

În învățămîntul de toate gradele acționăm în spiritul politicii partidului nostru privind pregătirea forței de muncă, educarea tinerelor generații pentru muncă și pentru viață, al indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cuprinse în Cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Timișoara, cu prilejul deschiderii anului de învățămînt 1984—1985.

Secretarul general al partidului, apreciind că „viitorul dezvoltării patriei noastre, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerea la edificarea comunismului nu se pot baza decît pe un învățămînt modern, pe o înaltă știință și cunoaștere în toate domeniile de activitate", a menționat ca necesară „creșterea continuă a rolului școlii în întreaga dezvoltare economico-socială", deoarece „fără o ridicare puternică a nivelului de cunoștințe profesionale, tehnice și științifice nu putem soluționa în mod corespunzător marile probleme cuprinse în Programul partidului, nu putem edifica cea mai înaintată societate din lume".

În actualele condiții ale patriei noastre, în care procesul luptei revoluționare a căpătat noi dimensiuni, și în care sarcinile edificării noii orînduiri „cer un tineret eroic, gata să facă totul pentru a cuceri cele mai înalte culmi ale progresului, ale tehnicii, ale științei, ale cunoașterii umane în general, pentru a acționa ca revoluționari", oamenii școlii au înalta misiune de a munci cu dăruire și cu pasiune, cu întreaga lor capacitate de efort și pregătire profesională, pentru a face ca fiecare activitate desfășurată cu elevii să aibă un nivel calitativ ridicat și o eficiență maximă, constituind — de fiecare dată — o contribuție directă la pregătirea elevilor corespunzător cerințelor planurilor și programelor de învățămînt.

Secretarul general al partidului a menționat „rolul deosebit de important pe care îl au cadrele didactice — începînd cu educatorii, cu învățătorii, cu profesorii din învățămîntul gimnazial, din învățămîntul liceal și cadrele din învățămîntul superior, de la asistent pînă la profesorul universitar", cerînd ca pe primul plan al activității didactice cu elevii să punem „munca, munca și iar munca, dragostea pentru a crea continuu noi și noi bunuri materiale și spirituale, dorința de autodepășire", „cuprinzînd în muncă și știința și cultura, pentru că și acestea sînt o formă de manifestare a muncii creatoare a fiecărui popor".

„Trebuie — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — ca această orientare și preocupare să devină trăsătura fundamentală a învățămîntului românesc". Școala, în aceste condiții, e necesar să devină și mai mult o școală a muncii, a cultivării la elevi a dragostei față de muncă și hotărîrii de a munci pentru bunăstarea întregului popor ca factor esențial al bunăstării personale, de a învăța și a se pregăti temeinic spre a se integra, la nivel corespunzător, în viitoarele locuri de muncă, în toate domeniile, acolo unde are nevoie societatea noastră socialistă.

Orientările și indicațiile secretarului general al partidului, cerința de a acționa în spirit revoluționar, înalta apreciere privind rolul școlii în viața societății noastre socialiste — toate acestea constituie un puternic imbold pentru a obține rezultatele bune și foarte bune, pe care partidul, conducătorul său le cer cadrelor didactice și tineretului școlar.

Pentru ridicarea continuă a nivelului învățămîntului, pentru marile împliniri ale acestei epoci, numite cu mîndrie „Epoca Ceaușescu", pentru viitorul mereu mai luminos al patriei, așa cum este înfățișat în proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., cadrele didactice și întregul tineret școlar, împreună cu toți oamenii muncii din țara noastră își exprimă cu întregul lor entuziasm sentimentele de nețărmurită dragoste și recunoștință față de conducătorul partidului nostru, dorința fierbinte ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales la Congresul al XIII-lea al P.C.R. în funcția de secretar general al partidului.

Să întîmpinăm Congresul din noiembrie 1984 cu noi și remarcabile succese în munca desfășurată în toate unitățile de învățămînt, printr-o activitate exemplară, desfășurată sub semnul responsabilității și al eficienței.

„TRIBUNA ȘCOLII"

Răspunzînd înaltelor aprecieri adresate oamenilor școlii și sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul deschiderii acestui an de învățămînt, să depunem întreaga noastră capacitate de efort, de dăruire și de pregătire pentru a întîmpina Congresul al XIII-lea al partidului cu succese remarcabile în activitatea de formare a tineretului școlar pentru muncă și pentru viață

ÎMPREUNĂ CU PĂRINȚII, LA STRÎNGEREA RECOLTEI

Cum treci podul peste apa Glavacioculuí din marginea comunei Blejești (o comună cu peste 5 000 de locuitori, aflată în partea estică a județului Teleorman), dacă părăsești șoseaua și urci pe stînga douăzeci și trei sute de metri pe o pantă lină printre pilcuri de salcîmi răzleți, pătrunzi dintr-odată, oarecum cu uimire, într-o magnifică pădure de stejari care se întinde pe cîteva hectare bune, pînă aproape de marginea lacului Siriu unde, pe alte multe hectare, se întind terenurile legumicole ale Întreprinderii Agricole de Stat Blejești. Se ajunge aici la Ferma Nr. 3 mergînd prin pădure, pe o cărare care pare a șerpui la nesfîrșit prin umbra falnicelor trunchiuri de stejar și care, în această toamnă, ca și în multe altele, a fost și mai e încă zilnic bătută, la fiecare început și sfîrșit de zi de muncă, de zeci și zeci de elevi ai școlii din comuna Blejești și din așezările aparținătoare acesteia — Baciu, Selicu și Stîngulești — însoțiți de profesorii lor. Drumurile îi poartă, prin roua dimineții, către terenurile imensei grădini de zarzavat unde, cu o hărnicie demnă de toată lauda, dau o substanțială mînă de ajutor la recoltarea bogatelor și frumoaselor roade ale acestei toamne.

Lîngă lădițele cu roșii adunate în stive și strînse de elevi în ziua respectivă, profesorul Marin Uță, cu care am făcut și eu drumul prin pădurea de stejar, mi-l prezintă pe „Nea Marin, grădinarul" (pe numele său întreg de „șef al grădinei", Marin Florea) care nu pridiește să-i laude pe elevi pentru ajutorul pe care l-au dat, continuă și vor continua să-l dea la recoltatul ardeiului lung (capia verde), al gogoșarilor, al ardeilor grași, al tomatelor, al verzei de toamnă cultivate pe terenuri de ordinul hectarelor. Îi laudă și muncitoarele agricole ale I.A.S.-ului, care trudesc împreună cu elevii, Elena Tănănău — a cărei fiică Ioana, elevă în clasa a VII-a, muncește cot la cot cu propria ei mamă — Vasilica Popa, Niculina Burcea, Elena Pană sau Vasilica Frăsineanu.

Bineînțeles că ajutorul pe care elevii îl dau părinților lor din comună la strînsul recoltei nu se rezumă doar la grădina de zarzavat. Profesoara Elena Mustăreață, director coordonator al școlilor din comună, îmi enumeră, împreună cu Maria Pană (secretara școlii din Blejești, care ține o riguroasă evidență a muncii elevilor) toată gama activităților desfășurate de elevi pe ogoarele I.A.S.-ului și C.A.P.-ului din Blejești. Și pretutindeni, la recoltat de ardei sau tomate, fasole, prune sau morcovi, la depănușat și rectificat porumbul, în „colaborare" cu combinele „Gloria", îi găsim și îi vom găsi încă în aceste zile de blîndă toamnă pe copiii conduși de profesori, alături de părinții acestora.

Talica Buleacă și Constantin Buleacă din clasa a VI-a au fost alături de mama lor la recoltatul legumelor de pe terenurile C.A.P.-ului, după cum Magda Marinescu a fost alături de bunicii ei. Tot lîngă mamele lor au fost și elevele Sonia Gutea și Jeni Marica din clasa a VIII-a — unanim recunoscută pentru conștiinciozitatea ei, dar și pentru exigența pe care o manifestă față de colegi. Lista s-ar putea lungi cu Roxana Mihalache, Ioana Ciinaru din clasa a VIII-a și cu încă mulți, mulți alții, care s-au aflat și se află în aceste zile la muncă, pe terenurile C.A.P.-ului și I.A.S.-ului.

Că ajutorul pe care elevii îl dau părinților este de o reală valoare, ne confirmă Mihai Cosmuleață, președintele Consiliului Popular local și Ioana Enache, vicepreședintă a acestuia, cărora le-am făcut o scurtă vizită împreună cu directoarea școlii din Blejești, tovarășa Elena Mustăreață. „Ca să înțelegeți cît de serios este ajutorul pe care îl primim în campania de recoltare de la școlile din comună — ne spunea primarul — am să vă dau un singur „amănunt" revelator: anul trecut aproape tot porumbul C.A.P.-ului a fost depănușat și rectificat de elevi.

Aceasta în ceea ce privește contribuția concretă, aportul la viața economică a comunei. Dar pentru profesorii care îi însoțesc, îi îndrumă și îi supraveghează pe elevi pe cîmp, munca lor are și alte implicații. Implicații de ordin instructiv-educativ. Iată cîteva din preocupările, din observațiile lor în legătură cu acest aspect al activității elevilor. Prof. Sofia Țugulea: „Tehnologia culturilor corespunde cu cunoștințele teoretice de agricultură de care ne mai amintim, direct pe cîmp, în timp ce ne luăm gustarea, de ce am învățat în legătură cu pregătirea terenului pentru semănat, pregătirea răsadurilor, îngrijirea culturilor pe perioada de vară, însemnătatea alegerii și respectării timpului optim pentru recoltare etc. Căutăm totodată să le dezvoltăm spiritul gospodăresc și muncitoresc, să respecte ordinea și disciplina".

Prof. Maria Rafailescu: „După cum ați observat, în această perioadă lucrăm la recoltatul roșiilor. Ca să le stimulez dragostea de muncă organizez cu elevii întreceri de genul „Cine vine cu cel mai mare număr de găletușe pline?" sau „Cine aduce o găletușă în cinci minute?", sau „Cine este fruntașul zilei în brigadă?", Luminița Renea: „Caut să-i învăț să nu fie superficiali și neglijenți. Nu admit ca vreunul să lase în urmă tomate neculese sau căzute pe răzoare. Aș ține să mai precizez că deși noi mergem la cules, nu uităm că în curînd va trebui să participăm la un concurs cu formațiile noastre de jocuri mu-

OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a 6-a)

FESTIVALUL FILMULUI PENTRU COPII

În perioada 21—30 septembrie a.c., Piatra Neamț a găzduit cea de-a doua ediție a Festivalului Filmului pentru Copii, organizat de Asociația Cineaștilor din România, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Neamț, în colaborare cu Centrala „Româniafilm", Arhiva Națională de Filme și Inspectoratul Școlar al județului Neamț.

Am avut ocazia să particip la acest eveniment cinematografic care, prin bogăția manifestărilor pe care le-a prilejuit, cît și prin interesul și bucuria produse în rîndul copiilor, s-a înscris ca o reușită în procesul de educare a foarte tinerilor și exigenților spectatori, precum și în formarea gustului lor pentru cea de-a șaptea artă.

La cinematografele din Piatra Neamț, Roman, Bicaz, Tg. Neamț, precum și în alte localități ale județului, în cele 10 zile cît a durat Festivalul, peste 18 000 de copii au vizionat programe de filme artistice de lung metraj, filme documentar-științifice, seriale t.v. și filme de animație și s-au întîlnit cu peste 70 de creatori de filme, regizori, scenografi, interpreți-copii, eroi ai filmelor artistice de lung metraj („Acțiunea Zuzuc", „De dragul tău, Anca", „Cireșarii" etc.). De asemenea, la școlile Nr. 5 din Roman și Nr. 3 din Piatra Neamț, pe lîngă care funcționează cinecluburi, s-au organizat vizionări de filme și dezbateri pe tema : „Filmul și școala", făcîndu-se propuneri ca la cea de-a treia ediție a festivalului să intre în competiție și filme realizate de micii cineamatori.

Festivalul a fost onorat și de prezența unor cineaști din Uniunea Sovietică, R. P. Chineză, R. P. Ungară și R. D. Germană care în țările lor, realizează filme destinate copiilor și care au avut cuvinte elogioase privitoare la organizarea și ambianța în care s-a desfășurat această manifestare cinematografică.

Alături de premiile stabilite de juriu, al cărui președinte a fost regizorul Virgil Calotescu, și oferite din partea organizatorilor Festivalului, Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură a inminat premii și diplome de onoare filmului documentar-artistic „Tinere talente ale muzicii românești" (regia : Nicolae Corjos), precum și diplome de onoare filmelor de animație : „Țara mea" (regia : Tatiana Apahideanu), „Mihaela are noi prieteni" (regia : Nell Cobar), „Anotimpul fericit" (regia : Olimp Vărășteanu). Au mai fost acordate diplome de onoare ale Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură cinecluburilor Școlii Nr. 5 din Roman și Școlii Nr. 3 din Piatra Neamț.

Manifestare dedicată celui de-al XIII-lea Congres al P.C.R., cea de-a doua ediție a Festivalului Filmului pentru Copii s-a încheiat cu un frumos program artistic închinat de pionierii și șoimii patriei din Piatra Neamț, patriei și partidului, conducătorului iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

Prof. NICOLAE BURCEA,
membru în Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

LA SLATINA

Predarea modernă a fizicii

● O temă de cercetare finalizată printr-o sesiune de referate și comunicări, precum și printr-o lucrare metodică ● În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor din clasele a IX-a și a X-a, pentru încheierea cu succes a învățămîntului general obligatoriu.

Colectivul Catedrei de fizică-chimie de la Liceul Industrial Nr. 1 din Slatina a avut ca temă de cercetare „Modalități de creștere a caracterului practic aplicativ al predării fizicii în învățămîntul liceal." Concluziile activității de cercetare, care s-a desfășurat pe parcursul mai multor ani școlari, la nivelul treptei I de liceu, s-au concretizat într-o sesiune de referate și comunicări și în editarea lucrării „Metode de rezolvare a unor probleme din manualele de liceu, clasele a IX-a și a X-a" care a fost și pusă la dispoziția profesorilor de specialitate, pentru a folosi în activitatea de la clasă în toate liceele și școlile cu clasele I—X ale județului Olt.

Gruparea pe capitole a problemelor, tematica acestora și notațiile folosite au fost alcătuite în funcție de structura ultimei ediții a manualelor de fizică pentru liceu (clasele a IX-a și a X-a) și de prevederile proiectului viitoarei programe de fizică. Problemele tipice sau cele cu grad mai ridicat de dificultate sînt prezentate în detaliu, oferind — prin aceasta — elevilor o bază metodologică mult mai bogată pentru abordarea și a altor tipuri de probleme din oricare alt capitol al manualului de fizică.

Lucrarea, adresată cu precădere cadrelor didactice, prin metodica folosită în rezolvarea problemelor, poate aduce o valoroasă contribuție la dezvoltarea gîndirii creatoare a elevilor, la organizarea științifică și eficientă a timpului de studiu al acestora.

Prof. ANTON LAURENȚIU
inspector școlar
la Inspectoratul Școlar Județean Olt

Pentru activitatea cercurilor de pionieri și elevi

CULEGERI DE MATERIALE METODICE

Sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor au apărut două culegeri de materiale metodice care cuprind lucrări prezentate și premiate la „Concursul republican pentru cele mai bune materiale metodice în domeniul muncii educative cu pionierii și șoimii patriei".

Prima „Culegere de materiale metodice" realizată în cadrul Comisiei pentru activitatea metodică, de cercetare și documenare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor cuprinde lucrări care vin în sprijinul activităților de creație tehnico-aplicativă ale pionierilor și școlarilor pentru cercurile de electrotehnică aplicată, de radiotelegrafie, de automatizări miniere, de carturi, de aeromodelism, de navomodelism, pentru laboratorul de chimie aplicată, pentru A.B.C. fotografic și pentru alte îndeletniciri cu caracter aplicativ.

În cea de-a doua „Culegere de materiale metodice" se întîlnesc lucrări dedicate activităților sportiv-turistice și de pregătire pentru apărarea patriei organizate cu pionierii și școlarii, în care se găsesc orientări metodice pentru inițiere și perfecționare în jocurile oină, judo, tenis de masă, badminton, precum și pentru gimnastică, schi, orientare turistică, cicloturism, expediții „Cutezătorii", activități de pregătire pentru apărarea patriei și recomandări pentru organizarea demonstrațiilor și serbărilor sportive în școli.

Articolele metodice din ambele culegeri — realizate sub îngrijirea prof. Laura Falk — sînt însoțite de un mare număr de materiale cu caracter demonstrativ-exemplificator, printre care fotografii, schițe și scheme de construcție a unor aparate, carturi, aeromodele, navomodele, hărți și planuri turistice, grafice, simboluri, siluete ș.a.

Lucrări valoroase prin caracterul metodic, bine reliefat, și care prevalează ca trăsătură de bază, ambele volume, apărute în bune condiții grafice (Întreprinderea Poligrafică „Bucureștii Noi"), se impun ca un ajutor deosebit de util pentru activitatea educativă cu pionierii și elevii, cărți necesare cadrelor didactice pentru studiu și activitate concretă.

CEA MAI BUNĂ PATRULĂ ȘCOLARĂ DE CIRCULAȚIE

De curînd s-a desfășurat, la Piatra Neamț, etapa finală a concursului **„Cea mai bună patrulă școlară de circulație"** la care au participat reprezentativele celor 40 de județe ale țării și reprezentanta municipiului București. În urma desfășurării celor cinci probe de concurs, pe locul întîi s-a clasat reprezentanta județului Argeș — patrula Școlii Nr. 1 din Costești, care, cucerește, pentru a cincea oară, locul întîi pe țară. În palmaresul patrulelor din această școală mai figurează și alte trei locuri II.

Pe locurile al II-lea și al III-lea s-au clasat echipajele județelor Călărași și, respectiv, Hunedoara. Au primit mențiuni patrulele județelor Mureș, Alba și Gorj.

Concursul care s-a desfășurat în acest an a demonstrat nivelul ridicat al activității de educație rutieră ce se desfășoară în școlile din întreaga țară, contribuția acțiunii unite a școlii și organelor de miliție.

Prof. LUDOVIC TUȘCĂ
Școala Nr. 1 din Costești, județul Argeș

Cercul de microbiologie

În cadrul Cercului de biologie de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Botoșani, la o grupă de elevi, din clasele a VII-a și a VIII-a, am introdus o activitate de cercetare, determinare și analiză cantitativă a mucegaiurilor (învățate la Botanică, în clasa a V-a), din diferite produse, avînd o deosebită importanță pentru activitatea economică. Pentru ca munca noastră, în această direcție, să fie și mai utilă, **am devenit colaboratori ai laboratorului de microbiologie de la Fabrica de Nutrețuri Combinate** din Botoșani, condus de biologul Mărioara Durbacă. Acest laborator ne-a sprijinit cu aparatură și substanțele necesare, dar, mai ales, ne-a inițiat în tehnica de lucru. O serie de determinări le efectuăm concomitent cu laboratorul Fabricii de Nutrețuri Combinate din aceleași probe, pentru a vedea cît de mult ne apropiem prin activitatea noastră de buletinele elaborate de acest laborator pentru probele respective.

În anul școlar trecut am efectuat analize micologice pe: 1. materii prime (cereale, tărițe, șroturi, făină proteică); **2. produse finite** (nutrețuri combinate care constau din rețete pentru păsări, pentru porcine și pentru taurine).

Aparatura necesară efectuării acestor lucrări de laborator a fost alcătuită din: cutii Petri, eprubete, pipete, anse de însămînțat, lame, lamele și microscoape.

Tehnica de lucru a cuprins : realizarea mediului cu agár-agár (20 gr. agár-agár, 20 gr. glucoză, 200 gr. cartof și, în completare, pînă la 1 000 ml. apă distilată); însămînțarea cu o probă din materialul de analizat; păstrarea la temperatura de 22°—24° timp de 5 zile ; citirea numărului de colonii (cu ochiul liber sau lupa); determinarea speciilor de mucegai la microscop.

Genurile de mucegaiuri pe care le-am întîlnit mai des în determinările noastre au fost : Aspergillus, Penicillium, Fuzarium, Cladosporium, Mucor și Rhizopus.

Pe măsură ce ne-am perfecționat metoda de lucru, pionierii, membri ai cercului, au început să efectueze determinări și asupra microorganismelor din clasa biologică cercetată de pe încălțăminte, îmbrăcăminte cît și din colecțiile laboratorului nostru. Intenționăm să întreprindem un studiu asupra mucegaiurilor posibile din colecția noastră entomologică (care cuprinde peste 35 de insectare) și din ierbarul laboratorului nostru (care cuprinde peste 1 000 de coli cu plante presate), pentru a putea interveni la timp și eficient în întreținerea colecțiilor.

Considerăm că asemenea lucrări, fiind ușor de realizat și cu grad ridicat de atractivitate pentru elevii de vîrstă gimnazială, pot fi efectuate în toate cercurile de biologie.

Prof. ION HUZDUP
Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Botoșani

Întîlniri colegiale

Promoția anului 1954 a Școlii Pedagogice de Învățători din Dorohoi, județul Botoșani, este invitată la sărbătorirea a 30 de ani de la absolvire. Întîlnirea va avea loc în ziua de 4 noiembrie 1984 în localul Casei de Cultură (fostul local al școlii). Relațiile suplimentare la învățătoarele : Ursache Maria (Hrimiuc) și Mîrza Eladia (Bahrin) de la Școala Nr 1 din Cotușca, județul Botoșani, cod 6890, telefon : 137 sau 138. Rugăm absolventele care cunosc adresele colegelor ce nu mai lucrează în învățămînt să ni le comunice cît mai urgent la adresa menționată.

Absolvenții Școlii Pedagogice din Bîrlad, promoția 1964, organizează întîlnirea de 20 de ani la 27 octombrie 1984. Rugăm a anunța participarea pe adresa : prof. Tăbușcă Ioan, Bîrlad, str. Karl Marx, nr. 30, bl. D1, sc. A, ap. 12, județul Vaslui, cod 6400.

Breviar

„Partid, inima țării" se intitulează suita de manifestări politico-educative și cultural-artistice care au loc, la **Școala Nr. 20 din Bacău,** în aceste zile premergătoare marelui forum al comuniștilor — Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român ● În cinstea aceluiași important eveniment din viața politică a țării — ne scrie **înv. Eugen Teirău,** inspector școlar, care ne-a trimis și știrea de mai sus — cei peste 700 de elevi ai **Școlii Nr. 1 din Asău, județul Bacău,** au primit în dar un local nou de școală, cu 8 săli de clasă și 2 laboratoare. La ridicarea acestei minunate construcții, o contribuție substanțială au avut-o elevii și cadrele didactice ale școlii, efectuînd un număr mare de ore de muncă patriotică. ● „Luminile Congresului al XIII-lea" — sub acest titlu, în holul **Liceului Industrial din Tg. Frumos,** s-a deschis o expoziție de carte și fotografii, care reflectă chipul de azi al patriei, mărețele realizări ale poporului nostru în ultimele două decenii. **(Prof. Dumitru Păpușoiu).** ● Membrii cercului de istorie al **Școlii din comuna Avram Iancu, județul Alba,** reuniți în echipajul ce poartă numele de „Tulnicarii Iancului", și-au ales drept scop al expedițiilor lor : cunoașterea frămîntatei istorii a Țării Moților, întreprinderea unor cercetări asupra florei, faunei, geologiei, etnografiei și folclorului acestor locuri, precum și venirea în contact cu mărețele înfăptuiri ale prezentului socialist. **(Prof. Ionel Gomboșiu)** ● 45 de profesori de biologie, din mai multe județe ale țării, au participat la o tabără-curs în **Delta Dunării,** unde au studiat fauna și flora din rezervațiile naturale de la **Luncavița, Babadag, Letea,** din zonele **Sulina** și **Sf. Gheorghe** etc. **(Prof. Adriana Comârlă).** ● „Prin timp suind", volum de versuri patriotice, de Corneliu Șerban, din Ploiești, a fost comentat, în prezența autorului, la **Școala din Azuga,** în cadrul săptămînii culturale „Azugeana", desfășurată recent. **(Prof. Aurel Manea). Liceul Industial din Sebiș, județul Arad,** ne scrie **prof. Avram Dîrlea,** a aniversat recent un pătrar de veac de existență. Îi dorim ani mulți și succese tot mai frumoase ! ● În cinstea mărilor evenimente politice ale acestui an, la **Școla Nr. 10** din **Rm. Vîlcea** — „cea mai tînără școală din județ", cum o numește **prof. Mihai Buharu,** directorul ei — a fost editată foaia volantă „Mugurelul", care cuprinde versuri și articole omagiale consacrate acestor evenimente de elevi și cadre didactice ● De pe meleagurile **Buzăului, prof. Dan Stroe** ne informează că în mai multe școli din localitățile județului **(Ziduri, Limpeziș, Cernătești)** cadrele didactice și elevii au participat la un viu și fructuos dialog cu titlul : „România, președintele Ceaușescu în conștiința lumii", iar în alte școli a avut loc dezbaterea „Epoca Ceaușescu — 19 ani-lumină, libertate, comunism", însoțită de proiecții de filme documentare cu conținut patriotic ● 45 de pionieri de la **Școala din Lelești, județul Gorj,** conduși de profesorii **Ion Grigoroiu** și **Virgil Tetcoiu,** au efectuat o excursie de cinci zile în Munții Apuseni, intitulată : „Pe urmele lui Horea, Cloșca și Crișan" ● Tot despre o excursie pionierească ne scrie și **prof. Ioan Alistar,** de la **Școala din Erbiceni, județul Iași.** Au fost vizitate : Palatul de la Ruginoasa și Casa memorială „Vasile Alecsandri" din comuna Mircești ● Buletinul de informare și documentare a cadrelor didactice (Nr. 28 — 1984) din **Botoșani** conține probleme rezolvate (de geometrie și trigonometrie) pentru clasa a X-a și este alcătuit de următorul colectiv : **prof. Gheorghe Tudose, inspector școlar, prof. Gheorghe Motelica** și **prof. Ion Mihalache,** ambii de la **Liceul Economic din Botoșani** ● Sub auspiciile **Societății Profesorilor de Desen din R.S.R. Filiala Teleorman,** în perioada iunie-septembrie, la **Alexandria** și **Slobozia,** a fost deschisă expoziția interjudețeană de pictură a profesorilor-pictori. ● Primim în redacție numărul triplu (101, 102 și 103) al „Revistei noastre" — publicație a elevilor **Liceului „Unirea" din Focșani.** O revistă frumoasă și sobră, așa cum ne-am obișnuit cu ea de-a lungul anilor ● **Profesorul George Crihan Măgură,** aflat la venerabila vîrstă de 82 de ani, a donat **Bibliotecii Orășenești din Dorohoi, județul Botoșani,** un număr apreciabil de cărți și reviste. **(Prof. Iosif E. Naghiu)** ● La începutul acestei toamne însorite, după ce a slujit cu abnegație și devotament timp de 40 de ani învățămîntul românesc, s-a pensionat harnicul și statornicul nostru colaborator, **prof. Gleb Statnic,** fost director al **Casei de Copii Școlari Nr. 3 din București.**

D. CICHIRA

LECȚIA — PIVOT AL EDUCAȚIEI COMUNISTE

La o lecție deschisă desfășurată la una din clasele a VII-a ale Școlii Nr. 10 din Tecuci, a fost dat un test metodic prin care s-a cerut elevilor să definească noțiunile de patrie și patriotism. Citesc cu interes răspunsurile și sînt surprinsă și emoționată de cuvintele simple, de mare profunzime, maturitate și sinceritate pe care le-au folosit pentru ca să exprime, pe o pagină, acest unic, cuprinzător și fundamental sentiment ce domină ființa noastră.

„Patria este leagănul în care m-am născut", „Patria este inima ce bate în fiecare din noi, Patria înseamnă totul" ; „Patria este o totalitate de mai multe patrii : patria familiei, patria idealurilor, patria prietenilor, societatea noastră, pămîntul pe care călcăm, apa pe care o bem, cerul, totul", „Patria este rodul de fapte ale contemporanilor și al celor din trecut care și-au dat viața pentru noi"; „Patria este pentru mine pămîntul natal, pămîntul în care trăiesc și vorbesc românește"; „Patriotismul nu poate fi definit pentru că el este supremul simțămînt cu care te naști, prin care trăiești". Aș mai fi putut da multe exemple de asemenea spontane și frumoase definiții. Aparent spontane însă. Pentru că, fiecare **condensează și sintetizează cunoștințele, informațiile** și, mai ales, **valori morale dobîndite în urma a zeci și zeci de lecții,** ele, aceste răspunsuri, reprezintă **ceea ce se sedimentează, se filtrează oră cu oră și se așează la temelia personalității, a profilului moral al viitorului cetățean :** educația comunistă, trăsăturile omului revoluționar.

Despre **lecție ca pivot al educației comuniste** am discutat recent, la o întîlnire cu învățători și profesori de la Școala Nr. 10 din Tecuci. A participat, de asemenea, și directorul Liceului Industrial Nr. 2 din oraș. Consemnez cîteva din frumoasele și interesantele ginduri rostite de fiecare la această întîlnire.

Prof. Niculina Popa : Ca directoare, încep întreaga activitate avînd drept obiectiv principal realizarea educației comuniste, revoluționare a elevilor printr-un **proces instructiv de înaltă calitate.** Punct de plecare, pivot al educației este **lecția, lecția la toate disciplinele de învățămînt,** iar **factorul principal, profesorul.** El poate determina și asigura, prin **pregătirea și perfecționarea sa profesională continuă,** prin **efortul de creație,** prin **autenticitatea convingerilor** și **intensitatea sentimentelor sale,** calitatea de „educator comunist" a lecției, el își pune pecetea pe conținutul său științific și afectiv; el, profesorul sau învățătorul, este cel ce **condiționează** și **determină** calitatea sau eșecul școlar pe toate planurile. Am creat în școală **un front comun** în vederea asigurării unor asemenea lecții, printr-o continuă **activitate de perfecționare** asigurată de comisiile metodice și catedrele pe discipline, prin numeroase **lecții deschise** ce facilitează schimbul de experiență, dezbateri și măsuri eficiente, toate urmărind, în principal, asigurarea și sporirea **caracterului formativ al lecției** prin crearea la elevi **a motivației învățării, a unor convingeri care să determine atitudinea conștientă, comportamentul** lor și să ducă, în ultimă instanță, la **formarea personalității lor,** la **educarea lor comunistă.** Prin asistențele la lecții, prin întreg sistemul muncii de organizare, conducere și îndrumare, (privesc lecția global, ca **laborator de creație a profesorului și elevului,** ca **instrument de formare ce vizează, deopotrivă, intelectul și afectul.** Pentru ca acest „plus creator", cum îl numesc eu, să poată fi **asigurat, consolidat, transmis** și **preluat** de la ciclu la ciclu, de la clasă la clasă, concep activitatea didactică în mod concentric, asigurînd astfel **continuitatea muncii, a rezultatelor.**

Înv. Tinca Cerchez : Primind elevul „crud", noi îl conducem spre știință și cultură, punem bazele caracterului și personalității sale comuniste, revoluționare. Fac din fiecare lecție, în primul rînd, un **moment educativ, o investiție de educație.** Încep cu explicarea noțiunilor fundamentale : **patrie, popor, partid, muncă.** Astăzi am avut, de pildă, lecția **„Munca ne e dragă".** Pornind de la părinții lor, am subliniat că orice muncă onorează pe om, că ea este o datorie față de patrie și că numai prin muncă s-au obținut marile realizări ale patriei noastre socialiste. Că, a învăța, este munca lor de școlari și au datoria să o îndeplinească foarte bine. Este doar un exemplu. Subliniez și eu rolul de model al educatorului, prestigiul său moral și profesional. Nu întîmplător, unii copii din ciclul primar, la întrebarea „ce dorești să devii în viață ?" răspund prompt: „învățător !".

Prof. Ionel Ghiugan : Predau matematica, o fac înțeleasă și chiar îndrăgită de elevi, bazîndu-mă pe **valențele sale formative.** Însăși munca diferențiată și individualizată cu elevii comportă o activitate educativă. Mă preocupă, în primul rînd, crearea **unei gîndiri matematice** care înseamnă și formarea unor valori morale : **disciplină, perseverență, ambiție, curaj,** valori care să determine apoi, în viață, un anume comportament. **A-ți însuși matematica înseamnă astăzi a răspunde unei comenzi sociale.** Nu există domeniu de activitate în care să nu fie nevoie de ea. Este convingerea pe care o sădesc și o consolidez în fiecare lecție.

Prof. Ioana Martiniuc : Urmăresc, prin lecțiile mele de limbă și literatură română, asigurarea convergenței celor trei factori : **cognitiv, afectiv** și **volițional.** Apoi, fiecare lecție, doresc să devină un **argument** și o **pledoarie** pentru dragostea față de limba noastră, față de literatura sa, încadrînd-o în **componentele principale ale educării patriotice a elevilor.** Dezbaterile pe marginea unor opere literare, unor personaje, devin nu numai răspunsurile la nenumăratii „de ce" ai mei sau ai elevilor, ci și **momente de educație cetățenească, etică și estetică, de educație comunistă.**

Prof. Georgeta Roban : O lecție în care profesorul se rezumă doar la transmiterea de informații, de cunoștințe, sau la efectuarea de experiențe în laborator, oricît de bine ar face-o, este realizată doar pe jumătate dacă îi lipsește **conținutul afectiv și ancorarea în realitate, în prezent.** Predarea chimiei se pretează la aceasta și eu o fac încercînd să îndeplinesc toate aceste cerințe. Mă refer la aspecte care concură, de asemenea, la educarea comunistă, la informarea elevilor cu politica partidului, cu documentele sale : **raportarea la realitate.** Acum, bunăoară, lecțiile de chimie le realizez în lumina proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea, în care sînt prezente direcțiile de dezvoltare în industrie și economie, în industria chimică în special. Elevii cunosc, din surse diferite, dezvoltarea deosebită pe care o are industria chimică la noi și dezbaterile pe care le purtăm depășesc cu mult cadrul manualului, al informației stricte.

Prof. Luminița Abrudan : Prin limba engleză, pe care o predau, realizez educația internaționalistă a elevilor și, în același timp, prin alegerea textelor, mai ales din documentele de partid, din cuvîntările secretarului general, **cunoașterea de către aceștia a politicii partidului.** Doresc să subliniez și aportul deosebit pe care îl aduce informarea politică a elevilor, considerată obiect de învățămînt, în educarea lor comunistă, revoluționară.

Am găsit formule atractive, interesante, care să antreneze elevii în selectarea materialelor, în realizarea lor și, mai ales, în dezbateri vii, eficiente. Tematica o stabilim noi, în funcție de importanța unor evenimente. Acum, de pildă, studiem proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea. Folosim, ca modalitate de explicare a unor termeni, **„Dicționarul politic".** Am discutat despre ce înseamnă a fi revoluționar și despre alte noțiuni proprii limbajului politic, filozofic. Inițiem informări politice deschise spre a putea stabili, prin schimb de experiență, o didactică a informării politice.

Prof. Doina Codreanu : Prin fiecare lecție de literatură română urmăresc, în primul rînd, să cultiv la elevi **mîndria națională, respectul față de valorile culturii noastre, contribuția culturii noastre naționale la cea universală, datorată unor poeți, scriitori și oameni de cultură de frunte** ai patriei noastre. Fac conexiuni cu diverse domenii de activitate, apelez la un bogat material documentar în scopul de a face din lecție **un moment de mare intensitate emoțională.**

Prof. Mihai Blejeru : Liceul Industrial Nr. 2, pe care-l reprezint în calitate de director la această întîlnire, pregătește forță de muncă pentru industria constructoare de mașini. Cum trebuie pregătit muncitorul, specialistul secolului 21, într-o industrie avansată, este semnul sub care punem fiecare lecție, întreaga activitate instructivă și educativă. Încercăm deci să realizăm o unitate organică între scopul imediat al lecției și cel de viitor : pregătirea, formarea unor comuniști, revoluționari cu o înaltă conștiință profesională și civică, pe care să o pună în slujba progresului națiunii noastre.

MONICA ROBEA

PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ

Formarea completă a personalității elevului

— Convorbire cu prof. JENICA IOVA, directoarea Liceului de Matematică-Fizică Nr. 3 din București —

Liceul de Matematică-Fizică Nr. 3 din cartierul Titan — Balta Albă al Capitalei școlarizează un număr de 2 022 elevi. Dispunînd de un valoros colectiv didactic și de o bază materială în măsură să răspundă unor înalte exigențe moderne de predare-învățare, creație prin dezvoltare și dotare, ale deceniilor care au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., liceul deține un loc fruntaș în rîndul liceelor din Capitală (în anul școlar 1982—1983 a obținut locul I în cadrul acțiunii organizate de C.C. al U.T.C., pentru „Cea mai bună școală pe Capitală") și se bucură de prețuirea elevilor și a părinților, fapt atestat și de numeroase locuri fruntașe la concursurile pe obiecte (olimpiade), pe meserii și pentru activități cultural-artistice și sportive, precum și de cei 700 absolvenți din această vară ai clasei a X-a care, toți, își continuă pregătirea pentru muncă și profesie în clasa a XI-a la cursuri de zi și cei 185 absolvenți ai clasei a XII-a din care 146 au reușit și urmează cursurile diferitelor profile profesionale din învățămîntul superior, ceilalți 39 avînd pentru integrare socio-profesională o temeinică pregătire în specialități ca electronică și prelucrarea prin așchiere. Discutăm cu prof. Jenica Iova, directoarea liceului, în legătură cu ideea fundamentală pentru învățămînt, formarea tineretului pentru muncă — asupra căreia a insistat în mod deosebit tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în Cuvîntarea rostită la Timișoara cu prilejul inaugurării acestui an de învățămînt, apreciind că aceasta constituie pentru toate cadrele didactice o înaltă îndatorire patriotică.

Prof. Jenica Iova : Într-adevăr, în concepția revoluționară a secretarului general al partidului nostru, învățămîntul constituie factorul principal al pregătirii forței de muncă pentru a acoperi integral necesitățile de cadre pentru toate sectoarele activității economico-sociale, așa cum se menționează și în proiectul Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R. În spiritul acestei concepții, colectivul didactic al liceului își desfășoară activitatea în perspectiva construcției — la nivelul fiecărei eleve și elev, și deci al tuturor absolvenților liceului nostru — acelui tip de personalitate care, ca forță de muncă formată corespunzător cerințelor dezvoltării socialiste a țării noastre, să se poată afirma prin muncă și să fie evaluată și prețuită după rezultatele muncii sale. Și, atunci, indiferent de obiectul de învățămînt, întregul colectiv didactic își desfășoară munca sa cu fiecare elev, ca o investiție care urmează să se finalizeze, în următorii cîțiva ani, în producție materială sau spirituală, prin rezultate concrete, utile și măsurabile.

Redacția : În acest context, care apreciați că sînt dimensiunile, laturile sau părțile componente ale acestui tip de personalitate ?

Prof. Jenica Iova : Omul văzut ca forță de muncă și munca, în societatea noastră, ca teren al perfecționării și afirmării personalității, ne dau imaginea unui tip de personalitate care, fie că îi spunem „personalitate multilateral și armonios dezvoltată", „personalitate complexă" sau „omul nou constructor al socialismului" este în fond o personalitate înnobilată de valori etice comuniste, o personalitate definită acțional (prin muncă) și dotată cu spirit revoluționar. Adică, rezultă, pentru colectivul didactic al liceului nostru, imaginea unui absolvent cinstit, harnic, perseverent, care își iubește nețărmurit patria socialistă și care este profund devotat politicii partidului nostru comunist, dornic să muncească cu întreaga sa capacitate de pregătire și de efort pentru progresul continuu al societății noastre socialiste, receptiv la nou și promotor al acestuia în muncă, în viață și în societate — într-o formulare mai concisă, un om al muncii, patriot, comunist și revoluționar.

Redacția : Vă rugăm să ne prezentați, pe scurt, cum se desfășoară, în mod practic, activitatea didactică-educativă, în centrul căreia am reținut că se află, ca obiectiv educativ fundamental, formarea forței de muncă, afirmarea personalității comuniste, a spiritului revoluționar.

Prof. Jenica Iova : În primul rînd, am să mă refer la ceea ce oferă liceul pentru pregătirea nemijlocită pentru muncă, spunînd nemijlocită, fiindcă, în fapt, nu există nici o activitate a școlilor care să nu polarizeze în jurul acestui obiectiv. Astfel, la treapta I, elevii dobîndesc cunoștințe, deprinderi și modele de activitate pentru meseriile de electrician și lăcătuș mecanic, iar în treapta a II-a, în meseriile de electronist pentru acționări și automatizări, de mecanici de întreținere și de prelucrători prin așchiere. Ca o modalitate de a spori eficiența muncii de însușire de către elevi, a cunoștințelor tehnice și, mai ales, pentru a spori interesele și, deci, și motivația față de munca productivă, în liceu se organizează o predare interdisciplinară pentru obiectele tehnice și tehnologice cu matematica, fizica și chimia, fapt care crește baza teoretică a operațiilor tehnice și operaționalizează, prin acte de muncă, informația din domeniul științelor fundamentale. Aceasta se realizează în atelierele liceului, pe care le putem aprecia ca bine dotate și apte de o producție de bună calitate, precum și în Uzina de Mașini și Agregate din București.

Nu mă voi referi la măsurile, în general cunoscute, ca, spre exemplu, asigurarea pentru fiecare elev aflat în practică a unui loc de muncă, schimbarea locurilor de muncă în funcție de cerințele învățării meseriei prin parcurgerea integrală a prevederilor programelor respective ș.a., dar voi insista în a menționa că o atenție deosebită o acordăm finalizării celor învățate la nivelul fiecărui an de școlarizare. La clasa a XII-a, spre exemplu, unele din temele lucrărilor practice pentru bacalaureat sînt stabilite, în colaborare, de ingineri și profesorii de fizică, urmărind ca prin autodotare să sporim baza laboratoarelor ; în această direcție, de pildă, s-au realizat : „Ciclul de funcționare al motoarelor termice în 4 timpi", „Voltmetru electronic", „Circuit logic astabil", „Diagrama indicată a motorului cu ardere internă", „Resurse primare pentru industria chimică în R.S.R." ș.a. Menționez că pe această cale a autodotării pentru mijloace de învățămînt, opt elevi au primit din partea M.E.I. certificat de inovatori; iar profesorul inginer dr. Mircea Popovici, cunoscut pentru lucrările sale în domeniul mijloacelor de învățămînt, a înregistrat două certificate de inovații; de asemenea, profesorii ingineri Ion Anghel și Ion Popescu au realizat invenții și inovații pentru care au primit brevete și certificate corespunzătoare.

Redacția : Ați amintit de un complex de laturi, de părți componente ale personalității în formare a elevilor priviți ca forță de muncă; vă rugăm să vă referiți la acestea.

Prof. Jenica Iova : Este vorba, în afara cunoștințelor și deprinderilor tehnice la care m-am referit, și de cunoștințele științifice și de cultură generală, de ceea ce secretarul general al partidului a menționat în Cuvîntarea de la Timișoara ca „cele mai înalte culmi ale progresului, ale tehnicii, ale științei, ale cunoașterii umane în general". Este vorba de aportul specific la construcția personalității al fiecărui obiect de învățămînt, în condițiile muncii în societatea socialistă în care, fapt cunoscut, crește rapid conținutul intelectual al fiecărei profesii, ca una din participantele de bază la procesul de omogenizare socială în țara noastră.

Voi aminti, pe lîngă contribuția hotărîtoare a fiecărei discipline de învățămînt, adică a disciplinelor fundamentale, — în frunte situînd limba și literatura română — a științelor sociale ș.a., și de aportul cercurilor pe obiecte și activități. Într-un liceu cu profil științific-tehnic, cum este liceul nostru, cercul de estetică, spre exemplu, condus de prof. Anton Chevorchian, constituie un mijloc completiv, întregitor de personalitate ; sînt de reținut afluența elevilor, participarea lor pasionată, motivată de dorința de lărgire a cunoașterii. Cenaclul literar „Orfeu", care a luat în ediția 1983—1984 premiul I pe țară la concursul „Tinere condeie", cenaclul „Sfere" de literatură de anticipație, apreciat de redacția ziarului „Scînteia tineretului", cu care colaborează : sînt două din pîrghiile care au sprijinit obținerea, la Suceava, în acest an, la concursul de literatură română „Mihai Eminescu", a celor două premii I (un elev din clasa a X-a și unul din clasa a XI-a), a unui premiu al III-lea și a unei mențiuni. Dacă adăugăm că un elev, Alexandru Baltag, acum în clasa a XII-a, a obținut doi ani consecutiv premiul I pe țară la limba română, este și un matematician deosebit, și că 10 din cei 14 elevi ai liceului care au participat la concursul pe meserii au luat premii la faza pe Capitală, putem întregi imaginea preocupărilor privind asigurarea unei formări complexe și complete a personalității elevilor.

Redacția : În aceste condiții, care apreciați că sînt liniile directoare ale activității didactice, ale muncii concrete depuse de colectivul de profesoare și profesori și alte cadre de specialitate care lucrează cu elevii ?

Prof. Jenica Iova : Pentru personalitatea comunistă elementul principal, director îl constituie pregătirea politico-ideologică, asimilarea materialismului dialectic și istoric, cunoașterea politicii interne și externe a partidului nostru. Pregătirea politico-ideologică și însușirea concepției materialist-dialectice despre natură și societate se asigură, cu precădere, prin disciplinele sociale, dar și cu aportul lor specific — de către fiecare dintre celelalte discipline din planul de învățămînt. Mai funcționează în liceu, fiind foarte frecventate, un cerc de ateism, un cerc de politologie cu accent pe economia politică mondială și un cerc de istorie, sprijinite prin colaborare cu Cabinetul de partid al Sectorului 3 al Capitalei, de către lectori cu bună pregătire. Și la aceste discipline elevii din liceul nostru au obținut bune rezultate la faza pe țară a olimpiadelor de istorie și economie politică.

Amintesc, pe scurt, folosirea unei largi palete de mijloace care asigură informarea politică a elevilor, ca întîlnirile pentru întrebări și răspunsuri, vizite la muzee, acțiuni de comemorare a unor evenimente din viața noastră politică și din istoria patriei ș.a. Desigur, aici se impune a vorbi și despre organizația U.T.C. a cărei contribuție se înscrie ca factor activ de educație revoluționară.

Redacția : V-ați referit la modul în care se asigură o minte sănătoasă ; care sînt preocupările pentru un corp sănătos, pentru a întregi străvechiul „mens sana in corpore sano"!

Prof. Jenica Iova : E adevărat că a rămas cam la urmă această preocupare, dar s-a întîmplat așa doar din motive didactice, de expunere, la care a contribuit și ordinea întrebărilor adresate. Sînt însă și multe alte preocupări — cîte nu sînt oare la nivelul organizării activității unui liceu ! — pe care încă nu le-am menționat și pe care poate nici nu vom mai avea spațiul necesar. Dar, ar fi poate sugestiv să trec în revistă doar faptul că în cadrul competiției naționale „Daciada" elevii participă la volei, tenis de cîmp, tenis de masă, handbal, baschet, cros și, firește, fotbal. Se desfășoară o largă activitate de turism, mai ales montan, excursii tematice cu profil de biologie, excursii cu culegere de plante medicinale ș.a. Sigur, la aceste activități nu participă întregul colectiv de elevi și eleve,

RODICA GÎRLEANU

(Continuare în pag. a 7-a)

STUDIEREA APROFUNDATĂ A PROIECTULUI DE DIRECTIVE ALE CONGRESULUI AL XIII-LEA AL P.C.R. — SARCINĂ PRIORITARĂ A CADRELOR DIDACTICE ȘI ELEVILOR

Învățămîntul românesc contemporan — al cărui ctitor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, și a cărui neîntreruptă perfecționare și modernizare se bazează pe liniile directoare cuprinse în documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. și activitatea neobosită a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu — se află în pragul celui de-al XIII-lea Congres al partidului, puternic angajat în înfăptuirea sarcinii fundamentale ce-i revine de a pregăti forța de muncă necesară economiei naționale și celorlalte sectoare de activitate, prin orientarea cu hotărîre a obiectivelor educative, a conținutului procesului de predare-învățare și a acțiunii didactice, spre cerințele construcției noastre socialiste.

În aceste zile, premergătoare Congresului al XIII-lea al partidului, oamenii școlii și elevii din întreaga țară — împreună cu întregul popor — studiază și dezbat prevederile cuprinse în proiectul de „Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000".

La Huși, în cele două licee — Liceul Agroindustrial și Liceul „Cuza Vodă" — colectivele didactice desfășoară, sub conducerea organizațiilor de partid, o vastă activitate de cunoaștere aprofundată a proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., în cadrul unui amplu proces de muncă politico-educativă la care participă deopotrivă profesorii și elevii. Iată cîteva dintre preocupările menționate de directorii și secretarii organizațiilor de partid din cele două licee :

Prof. Gh. Moraru, directorul Liceului Agroindustrial din Huși : „În cadrul studiului pe care îl efectuăm în liceul nostru, cadrele didactice și elevii, o atenție deosebită am acordat prevederilor care se referă la agricultură, avînd în vedere că elevii aflați în acest an școlar în cei patru ani de studiu în liceul nostru vor lucra cu toții pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., a sarcinilor cincinalului 1986—1990. Am făcut recomandări colectivelor de catedră atît de la disciplinele fundamentale cît și de la disciplinele de specialitate ca, pornind de la cunoașterea temeinică a conținutului proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., să realizeze în cadrul fiecărei discipline referiri și la prevederile acestui document ; în mod deosebit, am inclus în predarea disciplinelor agricole de specialitate, prevederile privind agricultura, referitoare la dezvoltarea și modernizarea în continuare a bazei tehnico-materiale a agriculturii, la irigații și combaterea eroziunii solului, la folosirea îngrășămintelor chimice, la dezvoltarea parcului de tractoare, precum și la celelalte prevederi referitoare la producția vegetală, la dezvoltarea zootehniei ș.a.

Specialiștii din școală sînt îndrumați, în cadrul colectivelor de catedră, în vederea stimulării capacității creatoare a cadrelor și elevilor, menite să contribuie la îmbunătățirea tehnologiilor în agricultură și în industria alimentară, precum și la obținerea unor producții record, azi în ferma școlară, iar mîine pe ogoarele patriei. În tradiția liceului nostru există, ca preocupare permanentă, organizarea sesiunilor științifice de comunicări și referate ale cadrelor didactice și ale elevilor ; temele de cercetare din planul care s-a întocmit la începutul acestui an școlar au cuprins obiectivele esențiale ale proiectului Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R."

Prof. Gabriela Băbii, secretarul organizației de partid a Liceului Agroindustrial din Huși : „Studierea documentelor de partid se află în centrul întregii noastre activități, a tuturor acțiunilor politico-educative.

Pornind de la obiectivul fundamental înscris în proiectul Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R., de la aportul creator, original al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, organizația de partid din liceul nostru consideră ca o sarcină prioritară organizarea unor acțiuni de cunoaștere și însușire a esenței liniilor directoare ale politicii partidului de către toți oamenii muncii din școală. Astfel, îndrumînd activitatea organizațiilor de masă și obștești urmărim valorificarea potențialului formativ al unor activități de educație politică și revoluționar-patriotică a oamenilor muncii și a elevilor, precum : învățămîntul politic de partid, informările politice, cadranul politic, simpozioane, întîlniri cu activiști de partid și de stat.

Pentru informarea operativă a oamenilor muncii și elevilor cu documentele Congresului al XIII-lea, în vederea participării lor active la dezbateri, folosim afișarea integrală a documentelor apărute în presă, la „Cadranul politic" din holul școlii. De asemenea, constituim, la nivelul claselor, al sectoarelor de activitate colective care coordonează pregătirea elevilor și a oamenilor muncii, întocmesc liste bibliografice, asigurînd materialele necesare. În cadrul acestor acțiuni, sînt amenajate cabinete de științe sociale și istorie, unde se organizează dezbateri inspirate de proiectele unor diapozitive, referate, „grafice cu realizări și prevederi de dezvoltare a unor ramuri ale economiei naționale.

Pentru o și mai largă informare a oamenilor muncii și elevilor, se practică organizarea unor expoziții tematice în holul liceului și actualizăm, din timp, a întrebărilor, iar pentru răspunsuri și lămuriri suplimentare sînt invitați activiști de partid și de stat, specialiști din diverse domenii".

Prof. St. Babnariu, directorul Liceului „Cuza Vodă" din Huși : „În liceul nostru, după studierea proiectului Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R., colectivul de conducere al liceului, profesorii și elevii — sub directa conducere a organizației de partid — au asigurat un program de măsuri menite să conducă la aprofundarea fiecărui capitol din prevederile cuprinse în acest document de bază pentru dezvoltarea viitoare a economiei noastre naționale și a întregii țări. Astfel, pe lîngă afișarea integrală a textului proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R. am realizat și studiul principalelor articole apărute în presa centrală, îndeosebi în „Scînteia" și în ziarul nostru județean. O atenție deosebită am acordat-o și o acordăm activității diriginților, muncii de informare politică a elevilor precum și a profesorilor, cu atît mai mult, cu cît, în perioada care a mai rămas pînă la Congresul al XIII-lea, vor avea loc conferințele de partid orășenești, municipale și la nivelul județelor.

Ca în toate celelalte licee din țară și în liceul nostru, cadrele didactice au integrat în lecții elemente desprinse din proiectul de Directive, ca o etapă premergătoare includerii în întregul proces instructiv-educativ a documentelor istorice ce vor fi adoptate de cel de-al XIII-lea Congres al P.C.R.".

Prof. Eugenia Vornicu, secretarul organizației de partid de la Liceul „Cuza Vodă" din Huși : „Am pus un accent deosebit pe activitatea care se desfășoară în cele două cabinete de științe sociale și istorice, atît pentru reliefarea semnificației și importanței prevederilor Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R. pentru dezvoltarea în continuare, în ritm susținut a țării noastre, cît, mai ales, pentru a reliefa contribuția de inestimabilă valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, la fundamentarea direcțiilor de bază ale progresului general al societății noastre socialiste în această etapă.

De la amenajarea în fiecare clasă a unor puncte de informare politică și pînă la organizarea riguroasă a învățămîntului politic de partid, atenția noastră se îndreaptă cu precădere, spre cunoașterea rolului conducător al partidului în construcția socialistă, în viața întregii noastre societăți. În «Programul unitar al activităților politico-educative, cultural-artistice și sportive» sînt incluse acțiuni menite să ducă la stimularea interesului pentru policalificare, la sporirea mobilității profesionale, astfel încît după absolvire, fiecare dintre elevii noștri de azi să fie capabil să treacă cu ușurință, dacă va fi nevoie, de la o activitate la alta, necesitate a epocii contemporane, prevedere înscrisă în capitolul din proiectul de Directive privind dezvoltarea învățămîntului în cincinalul 1986—1990.

În munca politico-educativă pe care o desfășurăm în această perioadă în liceul nostru pe lîngă personalul didactic, apelăm la cadre cu responsabilități din orașul nostru, atît pentru a ne consulta în privința acțiunilor pe care le organizăm cît și pentru participarea directă la activități și manifestări".

Interlocutorii noștri au abordat și alte aspecte ale acțiunilor pe care le organizează pentru a asigura studierea aprofundată de către profesori și elevi a proiectului Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R., reținînd îndrumarea primită din partea organelor de partid orășenești și județene, sprijinul permanent al Inspectoratului Școlar Județean Vaslui.

Fiecare dintre cele patru cadre didactice și-a exprimat adeziunea și dorința fierbinte personală și a întregului colectiv din care face parte, privind realegerea, la cel de-al XIII-lea Congres al P.C.R., a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în funcția de secretar general al partidului, chezășie a înfăptuirii sarcinilor privind ridicarea României socialiste pe noi culmi ale progresului, culturii și civilizației.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ, ACTIVITATE COMPLEXĂ ȘI PERMANENTĂ

Activitatea de orientare școlară și profesională — acțiune ce încununează întreaga muncă a cadrelor didactice, implicînd marea responsabilitate a acestora în pregătirea forței de muncă necesare dezvoltării economico-sociale a țării — constituie o permanență a activității educatorului, intensificîndu-se, cum se știe, în clasele a VIII-a și a X-a.

Recentul raid-anchetă, pe această temă, în cîteva școli craiovene ne-a prilejuit consemnarea unor multiple preocupări, a planificării riguroase a acțiunilor de orientare, încă de la începutul anului școlar — premise ale unui bun debut în această muncă pentru toți factorii răspunzători : diriginți, directori de școli, cadre cu rol de îndrumare și coordonare a orientării școlare și profesionale.

DRAGOSTEA PENTRU MUNCĂ, CHEZĂȘIE A REUȘITEI ÎN PROFESIE

Una dintre ideile ce au revenit sistematic în discuțiile cu interlocutorii mei pe tema orientării școlare și profesionale — cadre didactice la **Școlile Nr. 29, Nr. 33 și Liceul Industrial Nr. 7** — a fost deosebita importanță pe care o acordă acesteia, conștiința că îndeplinesc o sarcină fundamentală : pregătirea temeinică a viitoarei forțe de muncă. De aceea, cei mai mulți au relevat rolul lecției de înaltă ținută științifică și metodică cu efecte vizibile în buna pregătire a elevului, exemplul profesorului, model de dăruire și seriozitate, calități necesare exersării oricărei profesii.

Ilustrarea cu nume ar fi nedificatoare, deoarece, așa cum au precizat **profesorii Ioana Popescu, directoarea Școlii Nr. 29 și Ion Lupu, directorul Școlii Nr. 33** — multe, foarte multe cadre didactice ale celor două colective își exercită profesia cu competență și dăruire.

Subliniind ideea că o bună orientare școlară și profesională a elevului presupune mai întîi o temeinică pregătire generală și de specialitate a acestuia, **inginerul Anghel Ghenea**, directorul Liceului Industrial Nr. 7, cu profil de construcții, preciza : „Calitatea pregătirii propriilor elevi este cea mai bună propagandă de orientare școlară și profesională pe care o poate face colectivul didactic al unui liceu. Aspirația noastră aceasta este, și, deși la liceul nostru nu vin cei mai buni copii dintr-o prejudecată cu care avem încă de luptat, reușim să ne pregătim elevii bine în meserie, astfel încît s-o îndrăgească, neregretînd că și-au ales frumoasa profesie de constructor". Ascultîndu-l pe inginerul Anghel Ghenea, care-mi vorbea de temeinicia și frumusețea meseriei de constructor, de grija cu care-și atrage și primește elevii, precum și de aceea cu care și-i încredințează pe șantiere muncitorilor, pentru a desăvîrși ceea ce școala a făcut, remarcam incontestabila vocație pedagogică a acestuia, convins fiind că liceul își va cîștiga cu timpul faima spre care aspiră colectivul ei didactic și directorul său.

Atitudinea elevului față de muncă nu trebuie apreciată limitînd-o doar la rezultatele la clasă — au subliniat **profesoarele Viorica Aur și Veronica Ghiră** de la Școala Nr. 33. Este necesar ca diriginții să manifeste interes și pentru ceea ce fac elevii la atelier, precum și pentru alte forme de activitate specifice vîrstei copiilor din gimnaziu.

Despre aceasta ne-a vorbit pe larg **prof. Aurora Dominte**, director adjunct cu munca educativă și responsabila comisiei diriginților de la Școala Nr. 29. Elevii școlii au posibilitatea să activeze în numeroase cercuri pe obiecte de învățămînt sau în cercurile tehnice aplicative, să participe aici la activități care să-i ajute să se autocunoască, să-și exercite de acum pasiunile, iar profesorii să-și cunoască mai bine elevii.

CUNOAȘTEREA ELEVULUI — PREMISĂ A MUNCII DE ORIENTARE

În același scop, pe lîngă cunoașterea de la clasă, testele periodice date de-a lungul celor patru ani în gimnaziu, trimestriale în clasa a VIII-a, precum și cele adresate părinților, interpretarea rezultatelor acestora i-au ajutat pe diriginții de la școlile vizitate să-și fundamenteze munca de orientare pe o reală cunoaștere a copilului, sub diverse aspecte : starea sănătății, aptitudinile și interesele, aspirația lui și a părintelui, materiile la care întîmpină dificultăți, dacă este supravegheat acasă, ce ar vrea să cunoască despre anumite meserii etc. Un mijloc asemănător de cunoaștere a elevilor, despre care mi-a vorbit **prof. Aurel Mitrulescu** (Școala Nr, 29), este fișa personală a elevului, cuprinzînd date despre familia acestuia, sănătatea, dezvoltarea fizică, situația la învățătură, la [illegible] nicirile practice, activitatea extrașcolară și în organizația de pionieri, trăsături ale personalității (particularități ale proceselor psihice și trăsături de caracter) și, în final, opțiunea elevului.

De un prețios ajutor în cunoașterea copilului este familia, cu care diriginții au colaborat fructuos în acest scop.

FAMILIA, COLABORATOR ÎNTR-UN SCOP COMUN

Școlile gimnaziale vizitate se află în două dintre cartierele muncitorești ale Craiovei. Părinții lucrează în schimburi, copiii sînt deseori singuri acasă și au nevoie de o mai mare supraveghere din partea școlii. Pornind de aici, **diriginții Elena Cazacu și Lucia Văleanu** (Școala Nr. 20), **Eugenia Apostolescu și Stelian Cîrstea** (Școala Nr. 33) au arătat că succesul unei reale colaborări dintre școală și familie se fundamentează pe o încredere reciprocă, pe stimă și aprecierea de care trebuie să se bucure dirigintele, pentru ca opțiunea elevului să se întemeieze cu încredere pe sfatul său.

Uneori, părinții sînt mai greu de convins în luarea celei mai potrivite decizii. Unii dintre ei cred — sublinia **prof. [illegible] rin Samoilescu** (Școala Nr. 33) — că [illegible] titudinea copilului este suficientă pentru alegerea profilului școlar. Tocmai în acest scop, al cîștigării încrederii familiei în sfatul școlii, părinților-le-au fost prezentate la începutul acestui an școlar rezultatele muncii de orientare din anul școlar trecut, accentuîndu-se ideea că acolo unde a existat o concordanță deplină între aptitudinile elevului, calitatea pregătirii lui și îndrumarea școlii, cîștigul a fost de partea copilului.

★

Preocuparea pentru realizarea unei temeinice activități de orientare, varietatea formelor utilizate (pe care nu le-am putut consemna în întregime) sînt urmarea firească a unui **sistem unitar în activitatea de coordonare și îndrumare a activității de orientare școlară și profesională** — de la Comisia județeană de orientare școlară și profesională pînă la unitatea de învățămînt. Această convingere mi-am întregit-o consultînd planurile Comisiei de orientare școlară și profesională din cadrul Casei Personalului Didactic (di-

AGENDA ACTIVITĂȚILOR DE ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

Începînd cu numărul viitor (noiembrie) al revistei noastre, vom publica la această rubrică, ce urmează să apară lunar, pînă la încheierea anului de învățămînt, informații privind activitatea de orientare școlară și profesională organizată în școli, licee și la nivelul orașelor, municipiilor și județelor. Invităm cititorii și colaboratorii revistei să ne relateze despre activitățile organizate și desfășurate în acest domeniu, pentru a realiza, prin intermediul acestei „Agende", o informare asupra experienței valoroase dobîndite.

...ctor : prof. Aurel Bold), precum și ...altele materiale editate în acest scop : ...anșe, pliante cu rețeaua școlară, ghi... ...ri pentru meserii din domeniile în ...re forța de muncă este deficitară, bule... ...e de informare și documentare tema... ...e, imprimate cuprinzînd teste pentru ...evi și părinți, planuri de activități etc. ...stfel, grație acestei riguroase planifi... ...cări, activitățile de orientare școlară și profesională la nivel județean sînt cunoscute încă de acum, multe dintre ele, precum „acele „Zile ale porților deschise", destinate cunoașterii liceelor de către elevii școlilor gimnaziale, devenind deja tradiționale.

CORNELIA GÎRMACEA

...ASA A IV-A

...CONCEPȚIE UNITARĂ ÎN PREGĂTIREA TEMEINICĂ PENTRU GIMNAZIU

La încheierea cursurilor anului de în...mînt 1983—1984, elevii claselor a IV-a în școlile județului Constanța au obți...t o promovare de 99,3%. Pregătiți co...spunzător: cu deprinderi de bază ale ...uncii intelectuale, avînd cunoștințe e...mentare din diferite domenii ale reali...ții, trăsături pozitive de caracter și o ...mportare civilizată în școală, familie și ...ietate, efectivele de elevi ale actuale... ...r clase a V-a, urmăriți cu toată grija ...profesori, s-au adaptat și integrat ...chiar din primele zile de școală — ...rințelor programelor și manualelor ...ului gimnazial.

Recent, în raidul-anchetă, întreprins în ...teva școli din Cernavodă — oraș în pli... ...dezvoltare și înflorire, care beneficia... ...de forță de muncă tînără formată în ...are măsură, la liceul și în școlile pro...ionale existente aici —, **din discuțiile ...rtate cu învățători, profesori și direc...ri, precum și cu prof. Valeria Zama, ...spector la Inspectoratul Școlar Jude... ...Constanța, s-au desprins preocupă... ...estora de a privi cu multă atenție ...responsabilitate și de a acționa ferm, ...competență și dăruire, pentru a înlă...ra mediocritatea din pregătirea tuturor ...evilor din ciclul primar, mai ales a ce... ...r dintr-a IV-a, în perspectiva drumu... ...pe care fiecare dintre ei îl va parcurge ...anul acesta școlar, pînă la integrarea ...succes în gimnaziu.**

„Colectivul de metodiști ai inspectora...ului școlar și comisia învățătorilor de la ...sa Personalului Didactic — mi-a spus ...of. V. Zama, inspector școlar pentru ...sele I—IV — **și-au conceput și planifi...t activitatea, pe care o desfășoară în ...unicipiu sau în județ, urmărind însușire... ...a integrală și temeinică de către ele... ...i claselor a IV-a a cunoștințelor pre...zute în programele școlare".** Am aflat, ...asemenea că, la începerea cursurilor, ...membrii catedrelor de limba română și ...matematică au fost informați de învăță... ...ri asupra rezultatelor la învățătură ob...nute de elevii claselor a IV-a, atît în ...mpul anului școlar, cît și la lucrările ...rise cu subiecte unice. Acest dialog în...ătători-profesori (au participat învățători ...cărora elevi sînt acum în clasa a V-a ...cei care conduc, în prezent, clasa a ...V-a) a asigurat o reală cunoaștere a ni...elului pregătirii elevilor și a oferit so...[illegible]...etode și procedee pentru dezvol...[illegible] continuare, a capacităților inte...tuale și a instrumentelor de lucru ...cesare.

Prin sondajul „Ce știm despre clasa a ...-a ?", inițiat la nivelul județului, foștii ...evi din clasa a IV-a au fost introduși ...sistemul de muncă specific primei cla... ...a gimnaziului, fiind stimulați să facă ...zumate și schemele lecțiilor, să lucreze ...dependent, într-un ritm mai rapid, să ...ească, să scrie și să socotească corect. ...conducerile școlilor au recomandat învă...ătorilor să folosească, cu precădere, pro...edeele eficiente în formarea unor de...rinderi operaționale privind însușirea ...irii corecte, conștiente și expresive. Pe ...za verificării calității lecturii, a ritmu... ...și corectitudinii la scriere și în calcul ...matematic s-au adoptat măsuri pentru ...ecare elev (unde a fost cazul) și colec... ...de înlăturare a unor carențe, exis...nte în pregătirea școlară.

Inspectoratul Școlar Județean și Casa ...ersonalului Didactic din Constanța au ...tocmit o „Scrisoare metodică", cu sar...i adresate învățătorilor, în vederea în...ririi corecte a limbii române de fiecare ...v al clasei a IV-a.

„În Biroul Executiv al Inspectoratului ...olar au fost analizate preocupările ca...elor didactice care asigură pregătirea ...evilor din clasele terminale, mi-a ...us prof. V. Zama. **Pe baza concluzii... ...r despre ce s-a întocmit o tematică ...acțiunilor de îndrumare și control, de ...rijinire a desfășurării activității didac... ...e diferențiate și individualizate".**

Lecția de compunere de la clasa a IV-a ...la care am asistat împreună cu prof. ...argareta Cișmașu, directoarea Școlii Nr. ...din Cernavodă, **a demonstrat că înv. ...ia Neagu cunoaște și evaluează real ...velul cunoștințelor și deprinderilor e...vilor, precum și cauzele ce determină ...ele rămîneri în urmă la învățătură.** ...elivitatea independentă, diferențiată și ...dividualizată, organizată în cadrul lec... ...și recomandarea de a realiza mai mul... ...autodictări, pe care elevii să și le au...controleze, au stimulat participarea efec...vă, activă și conștientă a acestora la ...zvoltarea propriei gîndiri, a unei ex...imări concise și clare, cu un fond lexi... ...bogat, precum și consolidarea deprin...rilor de scris citeț și corect ortografic. ...a această școală, am discutat cu învă...toarele: Rada Neagu, Paula Leca, Ele...onora Birda și Mihaela Cazacovschi, care s-au referit la cîteva dintre obiectivele generale necesare în obținerea unei temeinice pregătiri a elevilor clasei a IV-a. Am reținut: formarea unei citiri corecte, coerente, conștiente și expresive; înțelegerea mesajului textului literar; împărțirea textelor pe fragmente; selectarea ideilor principale, alcătuirea planului de idei și povestirea textului; însușirea și aplicarea corectă a regulilor de ortografie și punctuație, dictări, autodictări și compuneri de texte; operativitatea citirii și scrierii; înțelegerea unor noțiuni de istorie și geografie folosite în clasa a V-a; însușirea adunării, scăderii, înmulțirii și împărțirii; formarea unui ritm rapid de calcul, oral și în scris, la tablă și în bancă.** Iată și cîteva dintre măsurile pe care și le-au propus învățătoarele: cunoașterea integrală a cerințelor programelor și manualelor claselor a V-a, organizarea unor schimburi de experiență cu profesorii de la gimnaziu (asistențe, predare, dezbateri în comisia metodică), întocmirea unor caiete cu greșeli tipice și a unor programe de recuperare, alcătuirea — colaborînd cu profesorii — subiectelor pentru unele lucrări de sondaj, recomandarea unor lecturi pentru vacanța de vară din programa de limba română a clasei a V-a.

În cancelarie, prof. M. Cișmașu, directoarea școlii, mi-a prezentat situația școlară (din 61 de elevi: patru au obținut media generală 10, 18 peste 9, șapte peste 8, 19 peste 7, 12 peste 6, unul peste 5) și a lucrărilor de sondaj date la limba și literatura română și matematică, în anul școlar trecut, actualilor elevi ai celor două clase a V-a.

„Notele acordate de învățătoare redau exact nivelul pregătirii elevilor" — mi-au precizat profesoarele Ștefana Năstase (matematică) și **Maria Pintilie** (limba română). Ambele profesoare s-au referit la importanța asistențelor efectuate la orele claselor a IV-a, la cunoașterea nemijlocită a elevilor prin predarea unor lecții, la planificarea și organizarea activității, continuînd obișnuințele și deprinderile formate la elevi în ciclul primar, la ritmul de lucru, precum și la tot ce întreprind în această etapă pentru acomodarea rapidă a elevilor la stilul de muncă și pentru obținerea performanțelor în pregătirea din gimnaziu.

Și la Școala Nr. 4, din aceeași localitate, există o unitate de vederi și cerințe ale colectivului de conducere al școlii (directoare: prof. Anastasia Comănescu), a comisiei metodice a învățătorilor (responsabilă: înv. Ana Șerban) și a catedrelor de limba română și matematică în asigurarea progresului școlar și a unei pregătiri de calitate a fiecărui elev din clasele I—IV. Prin asistențe la lecții și din analizele întreprinse (la nivelele consiliului de conducere, al consiliului profesoral și al comisiei metodice), **s-au adoptat sisteme de lucru, metode active, participative, tehnici și procedee pe care le-au amintit — exemplificînd cu aspecte concrete din lecții — în discuția purtată, învățătoarele: Angela Călin, Adina Turcanu, Profira Schiopu și Ana Șerban, s-au întocmit materiale didactice, planuri de lecții prin care se urmărește dobîndirea la elevi a unor capacități de recunoaștere, analiză, sinteză, clasificare și abstractizare.**

„Pentru orele de matematică de la clasa a V-a, a precizat prof. **Florina Cleogă — șefa catedrei de matematică din școală — am selectat tehnicile, metodele și procedeele de învățare, ținînd seama de obiectivele și conținutul disciplinei, dar, mai ales, de nivelul colectivului de elevi, al fiecărui copil.** O atenție deosebită acordăm dozajului temelor date, obișnuindu-i treptat cu un volum mai mare de muncă. Am reușit să-i pregătim și să-i atragem pe unii dintre elevii claselor a III-a și a IV-a în perspectiva participării la concursurile școlare anuale, organizate la matematică".

Profesoara de limba română, Virginia Vică, diriginta clasei a V-a A (elevi care au fost pregătiți de înv. Angela Călin), se declară mulțumită de nivelul clasei (din 29, 22 au medii generale peste 9), menționînd că **va trata diferențiat și individualizat copiii, colaborînd, în continuare, permanent, cu familiile acestora în asigurarea educării și pregătirii pentru muncă și viață.**

Desigur, sînt numai cîteva dintre preocupările existente — semnificative pentru primele săptămîni de școală — care, prin eforturile unite și creatoare ale colectivelor didactice de la școlile vizitate, vor fi finalizate în integrarea elevilor în munca productivă sau în alte activități social-utile.

VIOLETA APOSTOL

PROIECTUL DE LECȚIE — MĂSURĂ A COMPETENȚEI PROFESIONALE

Orice debut într-un anumit domeniu de activitate implică o perioadă, mai scurtă sau mai îndelungată, de adaptare la condițiile concrete ale locului nou de muncă. Dar mai cu seamă primii ani din profesia de dascăl cer perseverență în acest travaliu de familiarizare cu „tainele" meseriei ; nu numai pentru că există un coeficient de imprevizibil, de necunoscut, determinat de cea mai delicată „materie primă" cu care se lucrează — oamenii, la vîrsta dezvoltării, a formării personalității lor ; ci și fiindcă problematica bogată a pedagogiei școlare contemporane presupune o temeinică stăpînire — sub aspect practic, mai ales, — a proceselor instrucției și educației.

Din dorința de a veni în sprijinul celor care dobîndesc știința de a coordona și influența o clasă de elevi, adică a cadrelor didactice stagiare, ne-am gîndit că este bine să abordăm o discuție despre pregătirea lecției — această modalitate fundamentală de instruire și educare, de informare și formare a elevilor, pe baza proiectului de tehnologie didactică modernă. Ne-am adresat, în acest scop, unor profesori cu o bogată experiență didactică și metodică, precum și în activitatea de perfecționare, de la Liceul Pedagogic din Blaj, județul Alba.

Red : În ce constă, așadar, pregătirea lecției de către învățătorul și profesorul stagiar, în vederea alcătuirii proiectului acesteia ?

Prof. Ion Bobițan, șeful catedrei de pedagogie, metodist : Pregătirea lecției de către dascăl este o cerință ce trebuie respectată la orice vîrstă a activității didactice și numai cei care nu-și dau seama de valoarea ei ori cei care nu se respectă o tratează cu superficialitate sau indiferență. Explozia informațională din epoca noastră ne impune să fim la curent cu tot ce-i nou, cel puțin în specialitatea pe care o avem, deci să învățăm continuu. Firește, în primii ani la catedră, această pregătire solicită suplimentar pe tînărul învățător și profesor, fiind necesară și acumularea unei experiențe didactice în afara căreia lecția nu poate deveni eficientă, nefiind bine concepută, proiectată.

Red. : Care e drumul spre această experiență ? De pildă un profesor stagiar cunoaște principiile teoriei moderne a învățării, tipologia lecțiilor, structura acestora, dar, în activitatea propriu-zisă cu elevii, desfășurată pe baza proiectului de lecții, se lovește de anumite dificultăți : nu reușește să încheie la timp ora ; acordă prea multă importanță amănuntelor ; transformă lecția într-un monoton și obositor monolog. Din ce cauză ?

Prof. Gavril Revnic, director adjunct, șeful catedrei de matematică, metodist : Acest drum se confundă cu munca, susținută, pasionată, în care micile „accidente", eșecurile sînt inerente (la învățătorii tineri sînt mai rare, fiindcă ei au avantajul unei îndelungate și sistematice pregătiri pedagogice — teoretice și practice). Pentru a nu se repeta, este necesar să se intervină, din primul trimestru al celui dintîi an de activitate ; printr-o îndrumare competentă și un control plin de solicitudine : multe asistențe la lecții, analiza lor constructivă și verificarea gradului de conștientizare a procedeelor propuse ; dezbaterea unor tipuri de lecții (mai frecvent folosite) în cadrul comisiilor și cercurilor pedagogice, în ședințele de catedră. Esențială rămîne, totuși, pregătirea individuală a lecției, adică proiectarea ei. **Un proiect de lecție,** în ciuda structurii sale aparent rigide, **este un act de creație. Condiționat, însă, de o solidă documentare prealabilă.** Aceasta se înfăptuiește pe baza cunoașterii programelor școlare ; a confruntării lor cu manualele, în vederea delimitării cunoștințelor care urmează să fie îmbogățite, de cele care — teoretizate excesiv — pot fi înlăturate (eventual, într-o bună zi, și la un alt capitol) ; a consultării unei bibliografii de specialitate și psihopedagogice corespunzătoare.

Red. : Un proiect de tehnologie didactică modernă depinde de conținutul disciplinei de învățămînt, de particularitățile de vîrstă, de locul desfășurării lecției, de compoziția clasei etc. și determină strategii didactice diverse. Cum se poate alege varianta optimă ?

Prof. I. Bobițan: În primul rînd, cunoscîndu-se scopul principal instructiv-formativ al fiecărui nivel de școlarizare. Acestor obiective majore, generale le este subordonat obiectivul fundamental al lecției propuse, care se stabilește, bineînțeles, în concordanță cu tipul adoptat. **Creativitatea profesorului se exprimă în formularea obiectivelor operaționale, și în felul în care ele sînt împlinite prin metode și procedee adecvate, cu ajutorul mijloacelor de învățămînt** pe care le pune la dispoziție baza didactico-materială a școlii sau pe care le confecționează propunătorul.

Prof. Laurian Raica, metodist, catedra de pedagogie : Da. **Calitatea unui proiect de lecție este dată de fixarea obiectivelor operaționale pe ideile esențiale ale conținutului** — ceea ce înseamnă o foarte bună pregătire de specialitate, științifică; **de repartizarea lor pe momentele pedagogice ale lecției și de alegerea celei mai potrivite strategii didactice** — ceea ce presupune consolidarea pregătirii pedagogice. De exemplu: se poate începe o lecție prin conversație euristică, dacă elevii dețin cunoștințe care permit un dialog fructuos, dar atunci cînd informațiile transmise sînt absolut noi pentru ei, este necesar să se apeleze la explicație — eventual pe baza unui material ilustrativ (planșă, diafilm) — sau chiar la prelegere. Să menționăm că mijloacele moderne de învățămînt — mă refer la cele audiovizuale — constituie un auxiliar, o modalitate suplimentară de susținere, argumentare a obiectivelor operaționale, de realizare a accesibilității lecției, adresîndu-se mai multor analizatori; dar, în absența lor, o lecție poate fi tot atît de reușită. Fiindcă, în structura actuală, proiectul de lecție bine gîndit antrenează, în mare măsură, metode și procedee activ-participative care stimulează dezvoltarea gîndirii, a creativității, conducînd deci la un învățămînt formativ.

Red. : Se pot recomanda anumite tipuri de lecții mai ușor de proiectat și abordat în primii ani de activitate didactică ? De multe ori, stagiarii recurg la lecția mixtă (combinată), deși multitudinea sarcinilor pe care le incumbă solicită o anumită pricepere în stabilirea obiectivelor operaționale și a strategiei didactice.

Prof. I. Raica : Este un tip de lecție care poate fi propus îndeosebi la clasele mici, unde obiectivele operaționale cognitive se împletesc în mai mare măsură cu cele afective și psihomotorii. Se poate proiecta o astfel de lecție, cu rezultate bune, și la clasele mari, la anumite discipline de învățămînt, în atelierele școlare sau în laboratoare. Dar nu este mai ușor de pregătit ca altele.

Prof. I. Bobițan: În primul an de activitate didactică e recomandabil să se lucreze pe structurile a trei tipuri de lecție, proiectîndu-se deci: 1. lecția de dobîndire (transmitere-asimilare) de noi cunoștințe; 2. lecția de formare de priceperi și deprinderi; 3. lecția de recapitulare, cu variante de fixare-consolidare părțiale ale cunoștințelor dobîndite. Firește, ele se diferențiază de la o clasă la alta, de la un obiect de învățămînt la altul, dar sînt la fel de ușor sau la fel de greu de conceput. Printre obiectivele esențiale operaționale e bine să existe : perceperea activă care are ca rezultat formarea de reprezentări și utilizarea materialului faptic prin prelucrarea cunoștințelor dobîndite; sub aspect formativ — în prim-plan se află dezvoltarea intelectuală, a gîndirii, a însușirilor ei, care permite înțelegerea fenomenelor și adaptarea elevilor la condițiile create de ele (1); formarea de deprinderi intelectuale sau manuale; exersarea operațiilor mintale; capacitatea de aplicare a noțiunilor teoretice în diverse situații practice (2); reactualizarea, pentru reorganizarea pe sisteme mai cuprinzătoare, a cunoștințelor dobîndite anterior; în prim-plan se află procesele de abstractizare și generalizare, pe baza selecției cunoștințelor fundamentale; stabilirea unor structuri logice. Într-un astfel de proiect se pot menționa și obiective cu privire la evaluarea cunoștințelor (în scopul cunoașterii colectivului clasei) sau chiar referitoare la aprecierea prin note (3).

Pentru că orice proiect este conceput atît din punctul de vedere al celui care transmite (învățătorul, profesorul — dovedindu-i competența profesională), cît și din al celui care asimilează (elevul — informîndu-l și formîndu-l) este firesc ca el să propună diverse variante, adoptîndu-se metodele și procedeele care servesc cel mai bine obiectivul fundamental și cele operaționale.

Red. : De exemplu ?

Prof. Natalia Comșa, directoarea Liceului Pedagogic, catedra de limba și literatura română : Comentariul literar este o modalitate fundamentală de studiere a literaturii în gimnaziu, într-o viziune modernă, care angajează elevii în actul lecturii și al creației. Obiectivele operaționale ale unui proiect de lecție care pregătește elevul pentru efectuarea comentariului literar vor urmări definirea personalității scriitorului; lecturarea expresivă a textului literar; explicarea și reținerea unor cuvinte, noțiuni, expresii; reproducerea textului citit; caracterizarea personajelor; descoperirea mesajului artistic și a valorilor artistice; stabilirea unor asemănări și deosebiri cu alte opere. De precizat că este necesar să se insiste, în formularea obiectivelor operaționale, asupra legăturii dintre conținutul de idei și mijloacele de expresie folosite de autor. Într-o variantă, aceste obiective se pot realiza prin conversație euristică, în alta, prin muncă indepen-

VALERIA BACIU

(Continuare în pag. a 7-a)

Dezbaterea și aplicarea programelor din învățămîntul preșcolar

Sub acest titlu, în numărul trecut al revistei noastre, relatam opinii și preocupări ale unor educatoare din comuna Avrig a județului Sibiu. Revenind la municipiul **Sibiu**, la **Grădinița cu Program Prelungit nr. 16** (directoare : **Rodica Lupșa**) — o unitate preșcolară ce poate servi de model, în adevăratul sens al cuvîntului ! — redacția noastră a avut o întîlnire, pe aceeași temă, cu un grup de educatoare de la mai multe grădinițe sibiene.

Educatoarele **Silvia Ana Mocanu** (**Grădinița Nr. 43**) și **Monica Sava** (**Grădinița Nr. 29**) au apreciat că dezbaterile pe marginea programei de educație moral-politică și patriotică ar fi bine să fie continuate, atît de colectivele de educatoare din întreaga țară, în scopul **elaborării și asigurării tuturor condițiilor necesare traducerii în viață a prevederilor programei**, cît și de presa pedagogică, de profil, care ar putea prezenta **activități-model**, precum și diverse **tehnici de lucru**, configurîndu-se astfel **o metodologie mai amplă** a acestui gen de activități, cu precizarea a **ce, cît și de unde pînă unde** se poate avansa în predarea unor noțiuni și cunoștințe mai abstracte la preșcolari. Relevăm propunerea făcută de educatoarele **Paraschiva Deneș** (**Grădinița Nr. 43**) și **Maria Florescu** (**Grădinița Nr. 1**) privind realizarea unor diapozitive, care ar fi de un real ajutor pentru activități privind anumite capitole ale programei de educație moral-politică și patriotică, materialul didactic audiovizual existent la ora actuală putînd fi mult îmbogățit. Iar, în ceea ce privește programa de exerciții grafice, aceleași educatoare au opinat că este recomandabilă alcătuirea unei **planificări de durată a acestor exerciții — și în etapa jocurilor și a activităților alese** — mai ales cu copii mai puțin abilitați, lucrîndu-se diferențiat, pe subgrupe — aceasta, deoarece este cunoscut faptul că învățătorii mai întîmpină dificultăți cu unii dintre elevii din clasa I, în etapa învățării scris-cititului.

La aceste aprecieri, mai adăugăm și impresiile noastre — mai mult decît favorabile — privind preocupările deosebite existente la **Grădinița cu Program Prelungit Nr. 5 din Sibiu** (directoare : **Ana Dumitrașcu**), de a se stimula documentarea, precum și spiritul de cercetare și creativitate al educatoarelor, de a se satisface nevoia de mișcare a copiilor, de a se realiza socializarea și colectivizarea lor mai intensă, astfel ca întreaga grădiniță — și personalul de îngrijire — să fie atrasă la instaurarea ordinii și disciplinei, la respectarea strictă a programului și crearea unei atmosfere „ca într-o familie".

În final, urăm acestor colective didactice — ca, de altfel, educatoarelor din întreaga țară — mult succes în noul an de învățămînt, în pregătirea preșcolarilor pentru școală, în spiritul valorilor etice și echilibrului nobile ale societății noastre socialiste.

DOINA STERESCU

Educarea în spiritul ordinii și disciplinei în muncă

In Cuvîntarea rostită cu ocazia deschiderii acestui an de învățămînt, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a subliniat importanța formării tinerelor generații în spiritul dragostei de muncă, sarcină pe care și-o asumă fiecare cadru didactic : „Tuturor le revine o înaltă răspundere patriotică de a crește și educa tînăra generație, de a forma tineretul patriei noastre pentru muncă, pentru viață — cuprinzînd în muncă și știința și cultura pentru ca și acestea sînt o formă de manifestare a muncii creatoare a fiecărui popor".

Desigur, obiectivele și principiile activității practice, specifice elevilor din ciclul primar, sînt cunoscute tuturor învățătorilor. Dar, apreciez că **este necesar să acordăm o atenție deosebită în educarea prin muncă și pentru muncă a elevilor, componentei indispensabile activității practice** — care poate fi considerată, în același timp, scop și mijloc al acesteia : **formarea spiritului de ordine și disciplină în procesul muncii.**

Preocupată de realizarea educării prin muncă și pentru muncă a elevilor, **urmăresc permanent conduita acestora în timpul efectuării activităților practice și îi îndrum în desfășurarea tuturor lucrărilor, de la primele faze ale pregătirii pentru lucru pînă la analiza calității obiectelor realizate.**

Paralel cu indicațiile date pentru însușirea treptată a operațiilor simple (modelarea plastilinei, tăierea cu foarfecele, împletitul, cusutul), **insist asupra respectării riguroase a ordinii și disciplinei în timpul lucrului**, sub cele mai diverse aspecte : stabilirea prealabilă a **fazelor** executării lucrării propuse și a sarcinilor fiecărui elev ; așezarea materialelor și instrumentelor în ordinea folosirii lor (precizările programei școlare cu privire la așezarea în stînga sau în dreapta a unor obiecte utile, în funcție de mîna cu care se apucă, se încadrează deplin în principiile ergonomiei) ; exersarea, în prealabil, a unor operații, încît să se ajungă la eliminarea mișcărilor de prisos, respectiv la economia de timp și efort ; folosirea rațională a materialelor și depozitarea atentă a deșeurilor rezultate din operațiile efectuate ; strîngerea și clasarea obiectelor confecționate ; ștergerea, curățirea și așezarea în truse a sculelor și instrumentelor de lucru.

Chiar dacă constat că nu toți elevii s-au încadrat în timpul stabilit pentru confecționarea obiectelor propuse, **organizez momentul final al analizei** care, cred că este bine să nu lipsească din structura unei ore de lucru manual. **În cadrul acestei analize discut, în mod sistematic, și îndeplinirea sarcinilor privind respectarea ordinii și disciplinei, a normelor de securitate a muncii.**

În activitatea pe care o desfășor **mă preocupă să formez deprinderi de muncă ordonată, independentă, la toate disciplinele de învățămînt.** La clasa a IV-a, cu care lucrez în acest an, **acordînd o atenție deosebită însușirii sistematice și conștiente a unor cunoștințe la citire, îi îndrept pe elevi în timpul muncii cu cartea** — sarcină prezentă, de altfel, și în programele școlare pentru clasele a III-a și a IV-a. De asemenea, la matematică **m-am străduit să confer un plus de valoare educativă însușirii unor tehnici de calcul cu numere prin alegerea unor probleme și exerciții care să vizeze efortul creator, disciplina și ordinea în muncă.**

Toate acestea solicită răbdare și dăruire din partea noastră, deoarece stabilitatea, concentrarea, perseverența, răbdarea și alte asemenea calități este necesar să se formeze încă de la vîrsta școlarității mici. Uneori, pot părea exagerări determinate de o greșită sau insuficientă înțelegere a disciplinei muncii, dar, permanent, caut să nu împiedic manifestarea imaginației și a creativității din activitatea colectivă și independentă a elevilor. **Educarea elevilor în spiritul ordinii și disciplinei asigură formarea mai temeinică a unor deprinderi și obișnuințe necesare pentru orice alte acte de muncă viitoare, calități pe baza cărora se pot afirma inventivitatea și puterea creatoare de muncă la vîrsta adultă.**

Inv. MARIA POPESCU
Școala Nr. 6 din Tîrgoviște

PERIOADA PREABECEDARĂ

Formarea deprinderilor de citire și scriere corectă

Prin insistență, cu tact pedagogic, în perioada preabecedară am format la elevii mei deprinderi perceptive complexe : de a asculta cu atenție și interes o poveste scurtă și, de a o reproduce, de a forma propoziții din două, trei sau patru cuvinte, de a menționa ordinea acestora în propoziție, de a desprinde un cuvînt din propoziție, de a desface cuvîntul în componentele sale sonore și de a desprinde sunetele din cuvînt, în succesiunea lor normală (sau prin reversibilitate), precum și sunete izolate prin indicarea locului ce-l ocupă în cuvînt (primul sunet, al doilea, ultimul etc.). De asemenea, **elevii au recunoscut și executat, pînă la automatism, grafemele necesare scrisului** (linii în poziții variate, bastonașe, ovale, noduri etc.) și combinații de grafeme. **Pentru educarea atenției am folosit permanent jocul didactic**, întrecerea ce constituie tonicul lecției. Astfel, în lecția „Bastonata cu întorsătura în jos" am propus elevilor ca toată munca lor să se desfășoare sub formă de întrecere. În prima etapă a activității, pentru însușirea semnului grafic menționat, am cerut elevilor să construiască acest semn din mărgele, boabe de orez, porumb etc. după contur dat și, apoi, din memorie.

În lecția „Ovalul", concepută în același mod, am propus elevilor să înșire (deseneze) pe un șirag (o linie curbă desenată din timp de mine pe un cartonaș), mărgele de diferite culori pentru o păpușă ce „participa" la fiecare activitate. (Păpușa are rolul de a transpune și menține copilul în lumea de basm, precum și de a realiza, prin intermediul meu, evaluarea și aprecierea în cadrul lecțiilor).

În același scop, după însușirea a două, trei sau patru elemente grafice, am solicitat elevilor să împodobească rochia sau cămașa păpușii prin combinarea elementelor studiate, scrise cu culori diferite, îmbinate într-un model național, determinînd astfel dezvoltarea fanteziei și a imaginației. **În vederea consolidării și sistematizării cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor de scriere, la încheierea perioadei preabecedare, voi organiza jocul** „Pipăie și spune ce semne sînt !". Elevul, cu ochii închiși, va recunoaște și reda verbal, în ordine exactă, două, trei elemente grafice modelate în prealabil din pastă de hîrtie uscată sau pe o planșetă. După însușirea de către toți elevii a ordinii elementelor respective voi acoperi planșeta, iar aceștia, din memorie, independent, le vor reda în scris. **Activitățile de acest gen constituie primele autodictări ce solicită intens concentrarea atenției, a sensibilității tactile, a formării reprezentărilor și a memoriei vizuale, necesare în însușirea temeinică a alfabetului.**

Inv. VIORICA MARIEȘ
Școala Nr. 1 din Zalău, județul Sălaj

Încă din primele ore de citire am realizat depistarea elevilor cu defecte de vorbire. Am utilizat exercițiile de pronunțare corectă a sunetelor cu grad mare de dificultate pentru elevi ca : „s" în loc de „ș", „t" în loc de „d", „l" în loc de „r". **Am făcut exerciții individuale de pronunțare a sunetului respectiv, la început izolat, apoi în cuvinte** ca : șoc — soc; școală — scoală; dată — tată; rac — lac; etc. Le-am prezentat poziția corectă a buzelor, a dinților și a limbii în momentul pronunțării. Deoarece defectele de vorbire se datoresc în mare parte slabei dezvoltări a auzului fonematic, **în cadrul activităților în completare, ca și a lecțiilor de muzică, am făcut exerciții de pronunțare corectă a sunetelor vocale și a silabelor**(ța, a, a !; e, e, e !; ta, ta, ta !; mu, mu, mu !). Realizînd o astfel de pronunțare, am dat elevilor posibilitatea să perceapă fiecare sunet din cuvînt, să-l rostească corect și să se corecteze mai ușor, dacă au greșit.

La dezvoltarea auzului fonematic au contribuit cu succes și unele jocuri didactice orale, colective, ca de exemplu : „Cine vine la noi ?" (recunoașterea unor animale după onomatopeea respectivă), sau **„Ce se aude afară ?"** (vijj, vijj — vîntul ; pic, pic — ploaia etc.) ; **jocuri de silabe : „Completează silaba !", „Unde se găsește sunetul ?"** (recunoașterea unui anumit sunet în cuvinte date, cu indicarea locului pe care-l ocupă). Sub formă de joc am făcut cu elevii și exerciții de repetare a anumitor sunete care se pot prelungi. De exemplu : pentru sunetul „u" — jocul „De-a trenul" ; pentru despărțire în silabe, numărători ca : „șa-de bar-za pe cui-bar..." etc.

Tot în perioada preabecedară am pregătit elevii în vederea realizării citirii și scrierii corecte prin exerciții de analiză și sinteză fonetică. Elevii sînt familiarizați cu noțiunile de propoziție, cuvînt (propoziție din două și trei cuvinte), silabă (cuvinte din două și trei silabe, apoi cuvinte monosilabice), sunet (sunete care se pot prelungi : a, e, i, o, u, r, s, z). Astfel, după o amănunțită convorbire, pe baza ilustrațiilor din abecedar (pag. 8), am selectat cele mai frumoase propoziții spre a fi analizate și reprezentate prin linii orizontale lungi, aproximativ cît propozițiile scrise în mod obișnuit cu cuvinte.

La lecția „Propoziția din două cuvinte" am scris ușor propozițiile prin simbol (două linii orizontale pentru exemplele: „Iedul fuge", sau „Iedul doarme"). Pentru reprezentarea propoziției din trei cuvinte, elevii au constatat că este necesar să traseze trei linii orizontale.

În dobîndirea acestor cunoștințe de un real folos au fost materialele didactice intuitive în legătură cu unele fapte trăite, unele povești cunoscute („Capra cu trei iezi", „Povestea gîștelor" etc.), jocuri didactice ca : „De-a propozițiile", cu următoarele sarcini : să alcătuiască propoziții după ilustrații date, și cu cuvinte date ; „Hai să formăm cuvinte noi !" (am dat o silabă și elevii au alcătuit mai multe cuvinte care au conținut această silabă la început, la mijloc, sau la sfîrșit, să enumere cît mai multe cuvinte care încep cu sunetul „a" sau „i" etc., să găsească cuvinte din care, înlăturînd cîte un sunet, să obțină cuvinte noi : plac, lac, ac) ; „Spune mai departe !": am început propoziția și elevii au continuat-o („Ursul face... mor, mor, mor !").

Am organizat aceste jocuri pentru a efectua cît mai multe exerciții într-o formă variată și plăcută, astfel ca elevii să poată repeta, fără să obosească și fără să-și piardă interesul, activitățile respective.

Inv. FLORICA SAVA
Înv. ELVIRA CHIȘ
Școala Nr. 6 din Zalău, județul Sălaj

ÎMPREUNĂ CU PĂRINȚII, LA STRÎNGEREA RECOLTEI

(Urmare din pag. 1)

ricole și de dansuri moderne cu care la faza județeană am obținut locul II. Deci... -printre picături- mai facem și repetiții". Prof. Constantina Vasilescu : „Putem să ne mai amintim puțin și de matematică. La sfîrșitul unei zile de muncă am numărat lădițele de 5 kg și „P-urile" (lădițe de 40 kg.) și am aproximat cantitatea de tomate recoltate. Știind că norma de muncă pentru un adult reprezintă 300 de kg, aflat cîte norme am reușit să realizăm noi în aceeași zi. (Evident, o „problemă" pentru copiii mai mici)". Maria Stoenescu : „Le-am vorbit adesea elevilor despre eroismul muncii. Iată aici, în munca pe cîmp, au ocazia să vadă concret cum se poate ajunge la un astfel de eroism". Constanța Mustăreață : „Urmărim ca elevii să treacă printr-o cît mai largă gamă de lucrări pentru ca să deprindă specificul acestora."

Și dincolo de toate aceste diverse preocupări, legate direct de munca elevilor, profesorii se gîndesc încă de pe acum la modalități de recuperare a materiei și elaborează, în acest scop, strategii diverse, atît cu caracter general, cît și specifice fiecărei discipline în parte, astfel încît, sucesele repurtate acum la munca pe ogoare să fie încununate și de succese în munca „școlară".

PIONIERIA CA STARE A EROISMULUI

A fi pionier nu înseamnă doar a purta la gît cu mîndrie cravata roșie aureolată de bentița tricoloră. Mă uit la pionierii din blocul meu, din orașul meu, din țara mea ; și ajung la concluzia că a fi pionier azi în România socialistă, înseamnă, în primul rînd, a fi cinstit și demn, a fi sîrguincios la învățătură, a respecta munca și pe cei ce muncesc, a fi capabil de fapte eroice și, mai cu seamă, înseamnă a-ți iubi fără seamăn patria, „maica neamului românesc". Căci pionieria — așa cum o definea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — „este o valoroasă școală de plămădire a celor mai nobile trăsături morale ale personalității".

Am în față o carte apărută de curînd la Editura Politică. Se intitulează „Cavaleri ai Meritului pionieresc" și aparține scriitorului Irimie Străuț, autor și al altor cărți despre și pentru copii. Sînt relatate aici întîmplări reale petrecute de-a lungul anilor, fapte de excepție ale pionierilor, cum ar fi : localizarea unor incendii și salvarea de vieți omenești și de bunuri materiale, descoperirea unor tezaure arheologice de valoare inestimabilă, urmărirea și prinderea unor contrabandiști, ajutorarea unor persoane în vîrstă, salvarea unor copii din învolburările riurilor și atîtea altele.

Cine sînt eroii (fără ghilimele !) acestor evenimente ieșite din comun ? Niște copii curajoși, niște cutezători pionieri, crescuți și educați în România de azi, sub lumina irizantă și binefăcătoare a partidului. Ei au identități precise, sînt la fel de reali ca înseși faptele exemplare la care au participat, adeseori riscîndu-și viața, fapte pentru care li s-a atribuit cea mai înaltă distincție a Consiliului Național al Organizației Pionierilor — „Meritul pionieresc".

Cînd un adult săvîrșește o faptă eroică o poate face din conștiință, dar și din bravadă, din dorința de a epata, de a deveni „eroul zilei" și, nu o dată, chiar din interese personale.

Faptele reale, povestite în cartea „Cavaleri ai Meritului pionieresc", sînt săvîrșite de pionieri-eroi, am putea spune, printr-un act reflex, care își are punctul de plecare în educația primită de ei, în puritatea lor sufletească, în acel **pentru că altfel nu se putea.** Pionieria apare, astfel, ca o stare efervescentă, propice faptelor generoase și eroismului cotidian. Iar senzația tonică pe care o desprinzi după ce ai parcurs întîmplările cărții este că și alți pionieri, cei mai mulți dintre ei, puși în ipostaze asemănătoare, ar fi reacționat la fel, ar fi devenit la fel de **merituoși.**

Ferice de țara care crește asemenea copii minunați !

Ferice de noi, părinții și educatorii lor, căci ei vor fi continuarea noastră !

DIM. RACHICI

CLASA A IV-A

ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE ȘI OPERAȚIONALIZARE A CUVINTELOR NOI

Articolul pe care-l publicăm cuprinde cîteva pagini de experiență didactică, realizată cu străduință și pasiune — trăsături caracteristice omului de la catedră. Am reținut, în mod deosebit, efortul depus de autoarea articolului pentru îmbogățirea și, mai ales, consolidarea vocabularului elevilor din clasa a IV-a, ca mijloc eficient de a asigura o bună integrare a absolvenților ciclului primar, în preluarea și rezolvarea sarcinilor de învățătură ale primei clase a ciclului gimnazial.

Ideea de bază și, totodată, procedeul didactic folosit pentru învățarea, înțelcasă de către elevi, a termenilor noi o constituie includerea acestor termeni (sau a omonimelor, antonimelor, paronimelor, arhaismelor, regionalismelor și neologismelor din vocabularul științific) în texte de vorbire curentă, versuri, expresii, zicale, proverbe, aforisme ș.a. Privind, de pildă, doar modul în care autoarea realizează procedeul de includere — de către elevi sau de către profesor, în funcție de gradul de dificultate al introducerii noilor cuvinte în texte — a termenilor care presupun asimilarea unor nuanțe semantice, se poate remarca superioritatea actului de predare-învățare în interiorul căruia elevii „lucrează" cu termenii noi. Autoarea spune că întîlnind un termen nou nici nu-i explică elevilor ; pornind de la texte — apreciem noi — autoarea îi sprijină pe elevi să descopere ei înșiși semnificația sau semnificațiile corespunzătoare.

Pentru aceste temeiuri, am propus — și autoarea a fost de acord — ca în articolul adus la redacție să înlocuim, uneori, formularea „a include cuvinte noi în texte" prin „operaționalizarea noilor cuvinte", adică de la procedeul folosit de profesor („includere) la activitatea desfășurată de elevi („operaționalizare") spre a accentua valoarea principiului după care „elevii, lucrînd cu cunoștințele, și le fixează mult mai temeinic".

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Apreciez că este necesar ca, după citirea textului de către elevi, să extragem cuvintele noi — considerate ca fiind înțelese insuficient sau chiar total necunoscute pentru elevi ; urmează o testare a elevilor spre a stabili gradul de înțelegere a acestor cuvinte ; se impune ca fiind deosebit de necesară utilizarea acestui procedeu de testare a elevilor, deoarece în practică s-a constatat că uneori elevii pot atribui unor cuvinte sensuri greșite. Spre exemplu, la un asemenea text, elevii au atribuit cuvîntului „cărunt", sensul de „mărunt".

În asemenea situații, eu nu am explicat direct sensul cuvîntului înțeles greșit de către elevi, ci am formulat propoziții în care am inclus cuvintele în cauză pentru a reieși din context semnificația fiecărui cuvînt în parte. Astfel, pentru înlăturarea confuziei sus-menționate am luat exemplele : „Bunicul are părul cărunt, deci are multe fire albe". „Tatăl meu, deși tînăr, a încărunțit, firele albe brăzdindu-i tot părul". „Copiii mărunți se jucau, pe cînd bătrînii cărunți priveau odihnindu-se pe băncile parcului".

În explicarea polisemantismului unor cuvinte, alături de semnificația acestora în textele citite de către elevi, i-am sprijinit în constituirea unor fraze sau propoziții din al cărui context au rezultat multiplele sensuri ale cuvîntului respectiv, luat ca exemplu.

Pentru explicarea sensului cuvîntului „vatră", am folosit următoarele versuri din poezia „Patria" de Victor Tulbure : „În lume nu-s mai multe Românii, / ci una doar și-aceea ne e «vatră»". Înainte de explicarea sensului cuvîntului am formulat unele propoziții cu acest cuvînt avînd alt sens decît în textul arătat și anume : „Din vatră cărbunii aprinși, aruncă sclipiri de lumină". „Mă întorc la vatra părintească". Am explicat elevilor că, în timp ce în versurile arătate cuvîntul „vatră" înseamnă „țară", în celelalte exemple, acesta semnifică „locul de așezăre a bucatelor, respectiv semnificația de „acasă".

Iată un exemplu de text prin care prezența omofonelor a rezolvat atît unele aspecte semantice, cît și ortografice : „Oamenii se plîngeau de isprăvile vîntului : «Ne-a stricat totul, spunea nea Grigore, n-a lăsat nici măcar stratul de nea pentru sănius să se așeze»".

Elevii au putut sesiza cu ușurință posibilitatea înlocuirii cuvintelor „nea Grigore" cu „nenea Grigore" și multă „nea" cu multă „zăpadă", înțelegînd astfel omonimele fără a avea definită dinainte noțiunea respectivă.

Paronimele le-am putea exemplifica astfel : „Transmite complimente prietenilor mei" ; „La lucrarea de control, colegul meu nu a subliniat toate complementele" ; „Pronumele ea ține locul prenumelui Maria".

Ca mijloc de îmbogățire a vocabularului am folosit și perifrazele, cerînd copiilor să explice cu grupuri de cuvinte : la „a se rostogoli" și „a murit", am primit răspunsuri ca : „a se da de-a berbeleacul", „a se da de-a dura", și la al doilea : „s-a stins din viață", „și-a dat duhul", „a închis ochii pentru totdeauna".

Pentru ca elevii să sesizeze diferențele de sens pe care le capătă același cuvînt în vorbirea contextuală, am ales exemple din mai multe bucăți de citire. Am luat, spre exemplu, epitetul „argintiu", și pornind de la culoarea proprie argintului, prin asemănare, copiii au explicat expresiile : „timple de argint", „văl de ceață argintie".

Pentru sinonime, pot reda exemplul următor : cer elevilor să înlocuiască cuvintele puse între ghilimele din textul următor cu altele apropiate ca sens. Era în „privirea" lor „tăria" omului conștient că „trebuie" să „învingă" orice „greutate". Elevii mi-au înlocuit : Era în „ochii" lor „puterea" omului conștient că „e necesar să înlăture" orice „piedică".

Alături de sinonime, antonimele sînt elemente active ce măresc potențialul expresiv al limbii, capacitățile de precizare a sensului, contribuind în mare măsură la îmbogățirea vocabularului. Acestea se pot observa mai ușor în proverbe ca : „Scump la tărîțe și ieftin la făină", sau „Paza bună trece primejdia rea", unde antonimele sînt așezate față în față, copiii observînd cu ușurință sensul lor opus.

O altă modalitate de îmbogățire a vocabularului o constituie, după părerea mea, reținerea de către elevi a unor versuri și fragmente de text cu o deosebită valoare stilistică, precum și reținerea unor maxime, cugetări, proverbe. Semnificative, în acest sens, sînt expresiile, cugetările, aforismele, proverbele redate în manualul de citire de clasa a IV-a ce pot fi indicate elevilor spre a fi reținute, iar în unele cazuri să constituie subiectele unor compuneri. Putem exemplifica prin : „Să te odihnești de muncă, prin muncă". „Eu mi-am slujit țara cu armele mele, pana, vioara, bagheta" (George Enescu) ; „La Călugăreni, românii scriseseră cu sabie și sînge pagina cea mai strălucită din istoria lor".

În felul acesta, elevii își îmbogățesc vocabularul, pătrunzînd sensul cuvintelor sau expresiilor, folosindu-le cu ușurință în povestire și chiar în vorbirea curentă. Deși nu sînt ore speciale afectate pentru predarea temei „Familia de cuvinte", la clasa a IV-a, pe baza exemplelor și exercițiilor, elevii pot fi familiarizați cu această temă pornind de la un cuvînt întîlnit într-o bucată de citire și exemplificat de către profesor. Elevii pot să vadă că, de la un cuvînt — bază — se pot forma alte cuvinte (indiferent de valoarea lor morfologică) al căror sens lexical nu se schimbă, lucrînd și ei, independent, propoziția cu alte cuvinte din familia de cuvinte ca : frunză, pădure, muncă, floare.

În completarea vocabularului elevilor la nivelul clasei a IV-a, cred că sînt necesare prezentarea și explicarea arhaismelor, regionalismelor și a neologismelor cu ajutorul includerii acestora în scurte propoziții sau fraze ; aceasta, în condițiile în care manualul cuprinde texte ce conțin acest fel de cuvinte. Exemplu : în schița „Mărîuca" de Călin Gruia, se întîlnesc regionalisme ca : „bădie", „țol" ș.a. Explicarea semnificațiilor acestor cuvinte trebuie să înceapă cu zona dialectală și categoria de oameni ce le au în limbajul curent. Ca arhaisme se pot cita : „notabili", „jeț", „tibișir", „napoleon", întîlnite în schița „Peste 50 de ani" de Ion Luca Caragiale.

Cuvintele noi, în special termenii tehnici și științifici, pot fi învățate prin folosirea simultană a definirii lor și a includerii acestora de către elevi sau profesor în texte. Exemplu : cuvîntul aeronautică, „ramură a industriei care se ocupă cu construcția aeronavelor și cu transporturile aeriene". Pentru ca acest neologism științific să fie mai ușor însușit, se pot discuta și alți termeni din familia cuvîntului : „aeronaut", persoană ce conduce o navă, „aeronavă", navă aeriană, cuvinte pe care le-am folosit în propoziții.

În același mod, am procedat și cu termenii noi pe care i-am întîlnit la „Cunoștințe despre natură" (de exemplu : litosferă), explicînd după includerea în text originea cuvîntului (gr. lithos) sau la istorie (de exemplu : democrație de la gr. demos) și ori de cîte ori s-a ivit prilejul (ca, de exemplu, cu cuvîntul „etcaetera").

Prezentînd, pe scurt, această experiență, am observat că elevii reușesc, prin includerea în texte a cuvintelor, să realizeze atît o activitate directă de descoperire a definiției termenilor respectivi și de fixare a acestora, cît și o operaționalizare activă și eficientă care conduce la învățare înțeleasă și temeinică.

Prof. ECATERINA ȘTEFAN
Școala Nr. 113 din București

LICEUL SERAL

Sudarea colectivului de elevi

Pentru ca învățămîntul liceal seral să conducă la obținerea unor bune rezultate și să-și dovedească din plin eficiența, date fiind condițiile specifice lui — elevii provin din colective diferite de muncă, există diferențe de vîrstă, etc. — se impune ca, în urma concursului de admitere, imediat după alcătuirea claselor, profesorul diriginte să treacă la cunoașterea elevilor clasei în vederea sudării colectivului și instaurării unui climat propice de muncă și studiu.

În liceul nostru profesorii diriginți stabilesc din primele zile de școală legătura cu întreprinderile în care lucrează elevii noștri, prin vizite efectuate la locul de muncă al elevilor, stînd de vorbă cu maiștrii și inginerii în subordinea cărora acestia se află și luînd, de asemenea, legătura cu conducerea întreprinderii, organizația de partid, U.T.C. și de sindicat.

Scopul acestor contacte este pe de o parte cunoașterea individuală a elevilor și a comportamentului în colectivul de muncă, iar, pe de altă parte, primirea sprijinului prin factorii de răspundere ai organizațiilor mai sus amintite, pentru a se creea posibilitatea frecventării regulate a cursurilor prin stabilirea unui program adecvat — schimbul I și III, degrevarea de sarcini extraprofesionale pe perioada școlarizării etc.

Ținînd seama de condițiile speciale ale învățămîntului seral, conducerea școlii încadrează la aceste clase profesori și ingineri cu o bogată experiență didactică și pedagogică, pentru a asigura asimilarea integrală a cunoștințelor în procesul de predare-învățare, pentru a se realiza lecții cu un pronunțat caracter interdisciplinar și pentru a antrena participarea activă și conștientă a elevilor la orele de curs, folosind cu măiestrie și tact metode adecvate prin care elevii seraliști își pot valorifica cunoștințele dobîndite anterior în școală și în procesul de producție.

Avînd în vedere nivelul diferit de cunoștințe al elevilor, datorat și faptului că aceștia au întrerupt pe o perioadă mai scurtă sau mai îndelungată legătura cu școala, profesiorii clasei urmăresc ca obiectiv principal ridicarea nivelului de cunoștințe prin tratarea diferențiată a elevilor, prin efectuarea unor lecții bogate în exerciții și aplicații, prin folosirea eficientă a laboratoarelor și cabinetelor, stimulînd astfel interesul pentru disciplinele studiate.

Dat fiind faptul că pregătirea profesională, cunoștințele practice sînt de un real sprijin pentru înțelegerea și asimilarea disciplinelor de specialitate specifice liceului, atragerea elevilor în participarea la lecțiile bazate pe experiment și lucrări de laborator conduce cu succes la creșterea încrederii acestora în forțele lor, îi unesc în dorința de a-și completa cunoștințele, le înlătură stînjeneala și reținerile perioadei de reacomodare cu școala. Ridicarea nivelului de pregătire al clasei conduce la dorința de a frecventa regulat cursurile și, implicit, la sudarea colectivului de elevi.

Mobilizarea elevilor seraliști în confectionarea unor materiale didactice care să le solicite corelarea cunoștințelor teoretice dobîndite cu cele practice însușite, inventivitatea și creativitatea destinate să îmbogățească conținutul tehnico-științific al procesului instructiv contribuie, de asemenea, la convergența intereselor elevilor și la întărirea legăturilor afective cu școala.

Formele și metodele folosite de cadrele didactice din liceul nostru duc la optimizarea procesului de predare-învățare în clasele serale și înlătură din ce în ce mai mult esecul școlar.

Urmărind cu perseverență dezideratele școlii de azi, colectivul didactic al liceului nostru constată, an de an, cu bucurie și satisfacție, formarea unor colective omogene, cu o bună pregătire, al căror membri sînt apreciați la locurile lor de muncă.

Prof. STELA POPA
Liceul Industrial Nr. 3 din Cîmpina

PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ

Formarea completă a personalității elevului

(Urmare din pag. a 3-a)

dar, urmărim să creăm și să avem și în această direcție o tradiție a liceului.

Redacția : **Și, în încheiere...**

Prof. Jenica Iova : în încheiere, referindu-mă la procentul de 99,94% promovați în anul școlar 1983—1984, promovați care — așa cum am menționat — s-au prezentat foarte bine la examenul pentru treapta a II-a liceală și admiterea în învățămîntul superior spre a-și continua pregătirea pentru profesie, vreau să amintesc rolul colectivului didactic, al colegelor și colegilor mei, care — acționînd sub conducerea puternică a organizației de partid, așa cum este organizația de partid din liceul nostru — muncesc cu spirit de dăruire și abnegație pe triplu front al activității didactice cu elevii, al unor îndatoriri obștești și al programului de continuă perfecționare și autoperfecționare profesională și politică. Fiindcă, fiecare membru al colectivului didactic al liceului, conștient de misiunea și sarcinile sale, nu uită nici o clipă că dascălul are și rolul de model de viață, de comportare, de echitate și de muncă pentru elevii săi.

Încheind convorbirea în legătură cu formarea complexă și completă a personalității comuniste — forță de muncă pentru cerințele construcției noastre socialiste — reamintim că în prevederile Directivelor Congresului al XIII-lea, învățămîntului îi revin, pînă la finele acestui deceniu, sarcini de mare însemnătate privind pregătirea forței de muncă, avînd în vedere formarea profesională de aproape două milioane de persoane din care peste 1 200 mii muncitori calificați, tehnicieni și maiștri și 146 mii ingineri și alte cadre de specialitate cu studii superioare. Sînt sarcini care solicită toate treptele de învățămînt și — în mod deosebit — liceul. Să acționăm cu spirit de înaltă responsabilitate pentru realizarea acestor sarcini.

Proiectul de lecție — măsură a competenței

(Urmare din pag. a 5-a)

dentă. Depinde de nivelul clasei cu care lucrăm.

Red. : La început de an școlar cadrele didactice au nevoie să-și cunoască bine clasele cu care lucrează. Lecția de evaluare a cunoștințelor poate deveni un util indicator pentru o analiză pertinentă a nivelului de pregătire a unui colectiv de elevi. V-aș ruga să ne propuneți un model pentru un proiect al unei astfel de lecții.

Prof. G. Revnic : Catedra noastră de matematică poate oferi colegilor noștri stagiari care predau la clasa a V-a un astfel de exemplu. **Obiectul:** matematică; **Subiectul:** Probă de evaluare a cunoștințelor ; **Obiectivul fundamental:** Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la matematică, în ciclul primar, privind volumul cunoștințelor, calitatea acestora și gradul de formare a priceperilor și deprinderilor, de aplicare în practică a cunoștințelor în vederea proiectării activității clasei a V-a, în decursul anului școlar. **Metode și tehnici de lucru :** teste de evaluare a nivelului de pregătire. **Bibliografie:** „Programa de matematică pentru ciclul primar"; manualele de matematică pentru clasele I—IV ; „Îndrumătorul învățătorului pentru predarea matematicii în ciclul primar". Dintre obiectivele operaționale (însoțite de exercițiile și problemele testului) menționăm : Să se coreleze reuniunea mulțimilor cu adunarea numerelor naturale; Să se utilizeze corect cifrele pentru scrierea numerelor în sistemul pozițional de numerație în baza zece; Să se recunoască, drept operație pentru aflarea răspunsului, împărțirea prin cuprindere etc., etc. După momentul organizatoric se dau indicații elevilor asupra modului în care vor lucra, împărțindu-și sarcinile prevăzute în test pe un anumit număr de minute. Subiectele se prezintă elevilor scrise pe foi de hîrtie. Se acordă fracțiuni de punct pentru rezultate parțiale și un punct din oficiu. După strîngerea testelor se prelucrează datele testării, stabilindu-se punctajul individual, calculîndu-se media clasei, interpretîndu-se curba de distribuție, extrăgîndu-se greșelile tipice, apreciind ritmul de lucru și corectitudinea calculului.

Red. : Înainte de a încheia cred că ar fi bine să precizăm, sintetic, importanța pe care o au proiectele de lecții în activitatea școlară a cadrelor didactice stagiare.

Prof. I. Bobițan: Așa cum reiese din cele spuse, sînt acte de responsabilitate profesională, care îndeamnă la o continuă căutare de soluții și perfecționare a muncii. Ar fi bine ca tinerii noștri colegi să nu-și precupețească timpul necesar alcătuirii lor pentru fiecare lecție, fiindcă această etapă, de cristalizare a structurii lecției prin activități concrete cu elevii, este hotărîtoare pentru toți anii de muncă la catedră.

Prof. L. Raica : De asemenea, nu e lipsit de importanță ca ele să fie „repetate" înainte de ora respectivă, pentru a se cîștiga acea siguranță de sine care impune respect clasei. Să nu uităm că dascălul este, de fapt, interpretul propriului său rol de educator: iar proiectul de lecție, lecția desfășurată pe baza lui, dau măsura competenței, a măiestriei sale profesionale.

FIECARE PIONIER — O FAPTĂ DE MUNCĂ PENTRU ÎNFLORIREA PATRIEI

AGENDA COMANDANTULUI INSTRUCTOR DE PIONIERI

Procesul complex de educație comunistă a generațiilor de copii și tineri, la a căror realizare contribuie, alături de ceilalți factori educaționali, Organizația Pionierilor, are ca obiectiv central formarea șoimilor patriei, a pionierilor și școlarilor în spiritul muncii, cultivarea la aceștia a atitudinii înaintate față de munca fizică și față de învățătură, înțelese ca manifestare practică a sentimentelor de dragoste pentru patrie, recunoștință și devotament, prețuire față de partid și popor, ca expresie a dorinței de a contribui, încă de la cea mai fragedă vîrstă, la sporirea frumuseții și bogăției țării, la realizarea înaltelor idealuri de progres și civilizație.

În școlile și unitățile de pionieri din județul Ialomița, acțiunea practică de prospectare și studiere temeinică a cerințelor social-economice imediate și de perspectivă este un termen esențial de referință pentru planificarea și eficiența rezultatelor activităților de educare prin muncă și pentru muncă a copiilor, avînd în vedere specificul economic-social al localității, climatul din care provin copiii, capacitatea și aptitudinile acestora.

Am urmărit ca pregătirea copiilor pentru muncă să se facă de la vîrsta preșcolară, fapt ce dobîndește aspecte specifice — înțelegerea de către copii a semnificației sociale a muncii, educarea la aceștia a atitudinii socialiste de admirație și respect pentru muncă, formarea deprinderilor elementare de muncă, în formele accesibile vîrstei lor, între toate acestea existînd o strînsă conexiune. Șoimii patriei sînt obișnuiți treptat cu munca, cu îndeplinirea unor sarcini de autoservire și gospodărești și sînt antrenați la acțiuni de înfrumusețare a grădinițelor, la păstrarea și îngrijirea locurilor de joacă, a sălilor de clasă.

Pionierii de vîrstă mică manifestă, prin înșeși calitățile lor psihico-motorii, tendințe și interes, chiar dragoste pentru activitățile de muncă patriotică. Ei vor mereu „să facă ceva". Interesul, calitatea copilului de a arăta ce poate, de a se afirma într-o anumită acțiune sînt puncte de sprijin în munca noastră. Astfel, au apărut forme competitive de stimulare a autogospodăririi și autodotării desfășurate sub genericele cunoscute : „Clasa (școala) noastră ca o floare", „Cel mai frumos teren de joacă", „Cel mai bun teren sportiv și de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei" ș.a. Continuînd valoroase tradiții ale mișcării pionierești, unitățile și detașamentele de pionieri participă la acțiunea de înfrumusețare a satelor și orașelor, la sprijinirea părinților în campaniile agricole, contribuie activ la strîngerea plantelor medicinale, a fructelor de pădure, la creșterea viermilor de mătase, a albinelor și altor animale mici, la valorificarea materialelor și ambalajelor refolosibile.

Prin participarea elevilor la acțiunile de muncă patriotică se urmărește, nu numai formarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi practice de muncă, ci se dezvoltă și valoroase aptitudini creatoare, numeroase trăsături morale, întregul profil al individualității elevului. Înțelegerea necesității muncii pentru viața socială, rolul muncii în formarea și dezvoltarea personalității elevilor, a trăsăturilor de caracter, tinde să consolideze la elevi convingerea că numai în procesul muncii omul poate să-și valorifice capacitatea creatoare, talentele, că atașamentul față de muncă constituie o măsură de apreciere a dragostei pentru patrie.

Am reușit ca munca patriotică să fie o preocupare constantă, consecventă, pentru toate consiliile și comandamentele pionierești. Pionierii cunosc pentru ce se desfășoară respectiva activitate, care este valoarea economico-socială a acesteia, realizîndu-se activități diferențiate în funcție de particularitățile de vîrstă ale copiilor, popularizîndu-se, totodată, rezultatele obținute.

Împărțirea elevilor pe echipe și brigăzi a urmărit asigurarea repartizării echilibrate a forțelor și, totodată, valorificarea relațiilor de prietenie statornicite la nivelul grupelor și detașamentelor.

Înțelegînd necesitatea și importanța recuperării și valorificării materialelor refolosibile, a participării la gospodărirea și înfrumusețarea localităților, pionierii ialomițeni au devenit, ei înșiși, inițiatorii unor activități de muncă utile societății. Realizarea integrală a angajamentului de muncă patriotică, în cinstea aniversării a 40 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, creșterea și valorificarea a peste 9,5 tone gogoși mătase, predarea la fondul de stat a 1 000 kg carne din creșterea și îngrijirea a peste 9 000 păsări și animale mici, a 120 familii de albine, sînt numai cîteva din preocupările organizației județene a pionierilor.

Inițiativele declanșate în întrecerea permanentă desfășurată sub genericul : „Fiecare pionier o faptă de muncă pentru înflorirea patriei", rezultatele obținute, dovedesc faptul că pionierii și școlarii înțeleg semnificația muncii desfășurate. La aceasta au contribuit și popularizarea experienței pozitive acumulate în unități și detașamente, evidențierea pionierilor și școlarilor cu rezultate bune în muncă, dar și a celor care, prin eforturi susținute, își îmbunătățesc nivelul de pregătire școlară.

Faptele și exemplele din munca patriotică au fost folosite frecvent în munca educativă, în scopul formării și consolidării trăsăturilor de caracter ale elevilor, dezbătîndu-se și în orele de dirigenție aceste aspecte ca elevii să înțeleagă caracterul organizat al muncii, disciplina de producție, de pregătire școlară.

Succesul acestor acțiuni a fost asigurat și de faptul că, permanent, am atras alături de școală și de Organizația Pionierilor familia ; convergența influențelor educative ale acestora oferindu-ne garanția cultivării la copii a unei atitudini înaintate față de muncă, de învățătură și de îndatoririle social-obștești.

Prof. VIRGILIA CIOBANU
președinte al Consiliului Județean al Organizației Pionierilor Ialomița

INTEGRAREA SOCIO-PROFESIONALĂ A NOILOR ABSOLVENȚI

Gînduri la început de drum

Curiozitate, emoție, un trac de altfel ușor explicabil, o reticență sub care adesea se poate ascunde un adevărat entuziasm, nerăbdarea de a aplica ceea ce ai învățat, de a confrunta imaginea pe care ți-ai făcut-o în vremea practicii pedagogice (și chiar a anilor de liceu, nu prea îndepărtați nici ei) cu o realitate ades atît de surprinzătoare, iată cîteva dintre sentimentele pe care cred că le-au trăit, împreună cu mine, foștii mei colegi, absolvenți ai Universității bucureștene, în prima zi a noului an școlar, o primă zi, în același timp, a carierei de profesor și educator.

Școala din Naipu, comuna Ghimpați, județul Giurgiu, a reprezentat pentru mine, din primul moment, o experiență pe care am intuit-o ca decisivă, un loc al unei confruntări. O confruntare severă, o spun de la bun început, nu între mine și cine știe ce obstacole de netrecut. Ci între prezumțiile, ideile și, de ce să nu recunosc din nou, prejudecățile mele și fața reală a unei școli ce s-a străduit din primul moment să mi se dezvăluie ca un spațiu intim, de muncă responsabilă și solidaritate umană. Cred, de altfel, că în aceste zile fiecare dintre foștii mei tovarăși de studenție trece printr-un examen similar care este, fără să folosesc o vorbă mare, în primul rînd al conștiinței responsabile. O responsabilitate față de cei din jur, îndeosebi față de elevi și colegi, dar și una față de tine însuți, față de planurile tale (evident, ambițioase, și de aceea, nu tocmai ușor realizabile), față de ceea ce ai început în urmă cu ani, lucruri pe care școala, dacă vei ști să i te integrezi, te ajută să le duci la bun sfîrșit. Totul depinde de tine, înainte de orice, de voința și capacitatea de a-ți urma drumul trecînd peste stavilele inerente, de altfel oricărui început, oricărei lipse de experiență.

În ce mă privește, am găsit la Naipu un colectiv omogen și de o căldură umană ce mă face să sper că timpul necesar acomodării mele va fi cît mai scurt, iar efectele în plan intelectual ale acesteia, cît mai profunde. Insist din nou, experiența catedrei, a muncii la clasă, poate fi fructuoasă pentru orice tînăr om de cultură. Am temeiuri să cred, dată fiind atmosfera întîlnită la noul meu loc de activitate, că anii ce vor urma vor fi perioada unor acumulări decisive, pe multiple planuri. Bunăvoința directorului școlii, Ion Vasilescu, amabilitatea tovarășului Ion Lungu, secretarul organizației de partid, cordialitatea și dorința de a împărtăși din experiența didactică a tovarășilor profesori Florin Voicu, Geta Bucureșteanu, Dumitru Turnea, Alexandru Vlad, Elena Preda, Vasilica Popa, căldura arătată de întregul colectiv de cadre didactice, învățători și profesori, m-au determinat de la bun început să sper într-o integrare rapidă în viața școlii ; o viață complexă și bogată, cu rezultate importante în existența satului și a comunei.

Școala din Naipu este, de altfel, una din școlile bune ale județului, care, ca toate celelalte colective didactice, se bucură de îndrumarea atentă a inspectoratului școlar județean.

O dotare materială generală și didactică excelente, un colectiv competent și decis ale cărui calități au fost probate încă din primele zile ale practicii agricole, clase de elevi harnici și disciplinați, iată cîteva din premisele începutului de drum al unuia dintre membrii celei mai tinere promoții de profesori, integrată în activitatea didactică odată cu începerea acestui an școlar.

Spuneam, nu o dată, că înțeleg prin școală o noțiune mult mai bogată decît o sumă de săli de clase, profesori, educatori și elevi. Am încercat, în însemnările de față, să-i dau cît de cît o definiție prin inducție, pornind adică de la o situație particulară, așa cum mi s-a relevat mie. Îmi dau însă seama acum că definiția cu pricina îmi scapă. Există probabil un suflet al școlii care nu ți se descoperă decît treptat, prin participare la viața ei intimă. Există, de asemenea cîteva date comune, un catalog, un număr de bănci, o condică — peste tot prezente, dar mai există și implicarea concretă a fiecăruia, început cu care orice teorie devine inoperantă pentru a lăsa întîietatea faptei. Stagiatura e în fond o emoționantă trăire încărcată de o nobilă responsabilitate și de o profundă angajare.

Prof. CRISTIAN MORARU
Școala din Naipu,
comuna Ghimpați,
județul Giurgiu

NOTA REDACȚIEI : Ne adresăm cadrelor didactice — educatoare, învățători și profesori — absolvenți ai promoției 1984, care s-au integrat în activitatea de învățămînt începînd din septembrie 1984, cu invitația de a trimite redacției revistei „Tribuna școlii" (București, Piața Scînteii Nr. 1, sect. 1, cod 71341) relatări privind felul în care au fost primiți, îndrumați și sprijiniți la acest început de drum profesional.

Împreună cu Comitetul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, redacția și-a propus să realizeze o anchetă cu tema : „Integrarea socio-profesională în învățămînt a absolvenților promoției 1984". Sînt de relevat preocupările inspectoratelor școlare, ale conducerilor unităților de învățămînt, ale grupelor sindicale din grădinițe, școli și licee, ale tuturor celorlalți factori care au sarcini sau pot sprijini integrarea socio-profesională a tinerelor cadre didactice. Vom acorda întreaga atenție relatărilor primite, experienței pozitive înfățișate și rezolvării eventualelor dificultăți.

Rugăm ca, alături de numele, prenumele și unitatea de învățămînt, să se menționeze și specialitatea didactică.

„SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI"

„Săptămîna economiei" — consacrată anul acesta bunei deserviri a depunătorilor —, organizată de Casa de Economii și Consemnațiuni, în perioada 25 octombrie — 31 octombrie a.c., se constituie într-un bilanț al rezultatelor activităților meritorii ale lucrătorilor C.E.C. și prilejuiește manifestări de prețuire a spiritului de economie și bună gospodărire, în concordanță cu dezvoltarea economico-socială a țării, cu creșterea veniturilor oamenilor muncii și a pensiilor. Ultima zi a „Săptămînii economiei" coincide cu „Ziua mondială a economiei", sărbătorită în numeroase țări ale lumii.

Este semnificativ faptul că soldul general al economiilor populației — indicator de bază al activității de economisire — a cunoscut o creștere față de aceeași perioadă a anului trecut (1 ianuarie — 15 septembrie) cu 8,3%, fiind influențat puternic de ridicarea nivelului de trai și a bunăstării populației. În prezent, numărul libretelor de economii a ajuns la 22,5 milioane, revenind în medie 999 librete la 1 000 locuitori. În mediul urban numărul libretelor de economii l-a depășit pe acela al locuitorilor, existînd 1 566 de librete la 1 000 locuitori. La aceștia se adaugă sute de mii de alți depunători care economisesc la C.E.C., utilizînd conturi curente personale, obligațiuni C.E.C. cu cîștiguri și elevi care economisesc pe librete speciale de economii, pe foi și timbre de economii și pe cecuri de economii școlare.

Ca urmare a măsurilor și acțiunilor întreprinse de unitățile C.E.C., o dezvoltare continuă au cunoscut depunerile pe bază de consimțămînt scris prin virament (în prezent, un număr de 404 853 oameni ai muncii își depun economiile pe bază de consimțămînt scris prin unitățile unde lucrează). A crescut și valoarea medie a unui consimțămînt, ajungînd la 477 lei.

Din anul 1970 și pînă în prezent s-au acordat 1 097 047 credite, în valoare totală de 48,9 miliarde lei. Soldul total al creditelor acordate populației la 1 septembrie 1984 a fost de 25,7 miliarde lei.

În scopul asigurării unei bune deserviri a populației s-a dezvoltat rețeaua de unități proprii și mandatare, numărul acestora ajungînd la 10 947. În unitățile economice cu peste 500 de oameni ai muncii funcționează cîte un punct de servire C.E.C.

Tuturor depunătorilor le sînt asigurate prin lege, pentru sumele depuse la C.E.C., numeroase avantaje : garanția statului asupra sumelor depuse ; asigurarea, de către stat, a păstrării secretului privind sumele depunătorilor, titularilor și operațiunilor efectuate ; acordarea de dobînzi și cîștiguri în bani și obiecte ; scutirea de impozite și taxe ; dreptul de a împuternici și alte persoane să dispună de sumele păstrate la C.E.C. ; dreptul de condiționare a restituirii depunerilor ; imprescriptibilitatea depunerilor, a dobînzilor și a cîștigurilor.

Casa de Economii și Consemnațiuni s-a preocupat permanent și de educarea tinerei generații în spiritul economiei. Instrumentele de economisire specifice elevilor (foaia de economii și timbre de economii, cecurile de economii școlare, librețul de economii pentru elevi) au creat posibilitatea depunerii micilor economii destinate unor cerințe personale : completarea bibliotecii cu cărțile preferate, efectuarea unor excursii, procurarea echipamentului sportiv etc. Începînd din anul școlar 1978—1979, în școli, licee și școli profesionale s-au organizat Case de Economii Școlare. În prezent există 220 de astfel de case, în cadrul cărora s-au emis 40 359 librete pentru elevi, cu un sold de aproape 1,2 milioane lei. Din dobînzile pe care C.E.C.-ul le acordă la depunerile efectuate pe librete de economii pentru elevi, emise de fiecare Casă de Economii Școlară, se pot cumpăra materiale didactice și sportive sau se pot efectua excursii colective.

În cursul lunii octombrie a.c., Casa de Economii și Consemnațiuni, împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului, C.C. al U.T.C. și C.N.O.P., va organiza în cadrul școlilor, al Caselor pionierilor și șoimilor patriei manifestări educative pe tema economisirii și chibzuinței, cu prilejul „Zilei elevului econom" sărbătorite la data de 26 octombrie 1984. Se vor iniția acțiuni instructiv-educative specifice pe tema economiei, punîndu-se accentul pe cunoașterea instrumentelor de economisire special introduse pentru tineret de Casa de Economii și Consemnațiuni ; pe necesitatea cultivării unor deprinderi utile ca : ordinea, disciplina, economia și combaterea dezordinii, indisciplinei, lipsei de grijă față de bunurile proprii. Cu prilejul acestor acțiuni unitățile C.E.C. vor acorda diferite premii.

În școlile de la orașe și sate se va amenaja între 25 și 31 octombrie „Colțul elevului econom", pe baza materialelor tipărite de Centrala C.E.C. pentru educarea elevilor în spiritul economiei (pliante, fotomontaje, gazeta „Elevul econom") etc. Unitățile de învățămînt care vor organiza cel mai bine această acțiune vor primi premii. La gazetele de perete „Semafor", existente în școli, se vor expune, cu acest prilej, articole, materiale, fotografii etc. care abordează aspecte privind acțiunea de economisire la C.E.C. în rîndul elevilor. Și cu acest prilej unitățile C.E.C. vor acorda premii pentru cele mai bune rezultate.

Tot în cursul lunii octombrie, C.E.C., împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului, C.C. al U.T.C., C.N.O.P. și Uniunea Artiștilor Plastici, va organiza cea de-a VII-a ediție anuală a concursului de lucrări de arte plastice pe tema economisirii în rîndul elevilor și va acorda premii celor mai bune lucrări. De asemenea, cu prilejul „Săptămînii economiei" se va organiza o expoziție cuprinzînd lucrări selecționate de juriul acestui concurs.

VIOLETA ANDREESCU

Redacția și administrația : Piața Scînteii nr. 1, București, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"